UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Právnická fakulta

Katedra obchodního práva

Společnost s ručením omezeným a reformy její úpravy ve vybraných právních řádech

Diplomová práce

Marek Strádal

Vedoucí diplomové práce:
Prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc.

Praha, září 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracoval samostatně a že jsem v ní vyznačil všechny prameny, z nichž jsem čerpal, způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Praze 10. září 2009 Marek Strádal

Poděkování

Děkuji paní prof. JUDr. Stanislavě Černé, CSc., vedoucí mé diplomové práce, za cenné připomínky a účinnou pomoc při jejím zpracování.

Zároveň děkuji pracovníkům Právnické fakulty Technické univerzity v Drážďanech za možnost využít tamní výborně vybavené knihovny.

V Praze 10. září 2009 Marek Strádal

Obsah

Obsah 1

Úvod 4

1. Společnost s ručením omezeným a její vývoj 6

1.1. Vznik právní formy společnosti s ručením omezeným 6
1.2. Právní úprava společnosti s ručením omezeným 6
1.3. Judikatura Evropského soudního dvora 7
1.4. Soutěž právních řádů členských států Evropské unie 9
1.5. Obecně k reformám právních úprav společnosti s ručením omezeným v Evropě 10
1.5.1. Základní kapitál a jeho minimální výše 11
1.5.2. Zjednodušení právní úpravy 12
1.5.3. Snazší založení společnosti 13
2. Německo 14

2.1. Reformní zákon 14
2.2. Historie reformy 14
2.3. Reforma v kostce 16
2.4. Reforma v podrobnostech 16
2.4.1. Zjednodušení a urychlení založení společnosti 16
2.4.2. Základní kapitál 17
2.4.3. Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt) 17
2.4.4. Obchodní podíl 18
2.4.5. Tvorba základního kapitálu 18
2.4.6. Půjčky mezi společníky a společností 20
2.4.7. Právní jistota ohledně cash-pool systémů 21
2.4.8. Nabytí obchodního podílu v dobré víře od nevlastníka 21
2.4.9. Exkurz: nabytí obchodního podílu od nevlastníka dle současného stavu české právní úpravy 22
2.4.10. Sídlo společnosti 23
2.4.11. Povinnosti v případě předlužení společnosti 23
2.4.12. Exkurz: boj proti pohřbívání společností 24
2.4.13. Jednatel společnosti 25
2.5. Hodnocení reformy odbornou veřejností 25
3. Švýcarsko 27

3.1. Reformní zákon 27
3.2. Společnost s ručením omezeným a její postavení ve Švýcarsku 28
3.3. Historie reformy 29
3.4. Krátké srovnání 29
3.5. Jednotlivé body reformy 30
3.5.1. Umožnění vzniku jednočlenných společností s ručením omezeným 30
3.5.2. Neúčelovost společnosti 30
3.5.3. Minimální a maximální výše základního kapitálu 30
3.5.4. Splácení základního kapitálu společnosti 31
3.5.5. Obchodní podíl 31
3.5.6. Převoditelnost obchodního podílu 32

3.5.7. Navyšování základního kapitálu ... 33
3.5.8. Orgány společnosti ... 33
3.5.9. Jednatelé ... 33
3.5.10. Zákaz konkurence společníků ... 34
3.5.11. Vystoupení společníka ze společnosti ... 34
3.5.12. Vyloučení společníka ze společnosti ... 34
3.5.13. Další související změny ... 35
3.6. Hodnocení reformy odbornou veřejností ... 35
4. Velká Británie ... 37
4.1. Reforma práva společností ... 37
4.2. Historie reformy ... 37
4.3. Nejvýznamnější změny provedené reformou ... 38
4.3.1. Private limited company jako svébytná právní forma ... 38
4.3.2. Ulehčení založení společnosti a zjednodušení fungování ... 39
4.3.3. Základní kapitál ... 39
4.3.4. Katalog povinností řídících osob ... 40
4.4. Hodnocení reformy odbornou veřejností ... 41
5. Itálie ... 42
5.1. Italské právo společností ... 42
5.2. Reforma práva společnosti s ručením omezeným ... 42
5.3. Hlavní body reformované právní úpravy ... 43
5.3.1. Základní kapitál ... 43
5.3.2. Obchodní podíl ... 43
5.3.3. Jednatelé společnosti ... 44
5.3.4. Společníci a valná hromada, jednatelská oprávnění ... 44
5.3.5. Jednočlenné společnosti ... 45
5.3.6. Vystoupení ze společnosti ... 45
5.3.7. Financování z cizích zdrojů formou vydávání dluhopisů ... 46
5.4. Hodnocení reformy odbornou veřejností ... 46
6. Francie ... 48
6.1. Reforma ... 48
6.2. Stěžejní body reformované právní úpravy ... 48
6.2.1. Založení a vznik společnosti ... 48
6.2.2. Zvýšení maximálního počtu společníků ... 49
6.2.3. Základní kapitál ... 50
6.2.4. Převod obchodních podílů ... 50
6.2.5. Správa společnosti ... 51
6.2.6. Financování z cizích zdrojů formou vydávání dluhopisů ... 52
6.3. Hodnocení reformního balíčku odbornou veřejností ... 52
7. Španělsko ... 54
7.1. Španělské právo společnosti s ručením omezeným ... 54
7.2. Nová společnost s ručením omezeným ... 54
7.2.1. Založení ... 54
7.2.2. Firma ... 55
7.2.3. Základní kapitál ... 55
7.2.4. Další zvýhodnění ... 56

7.2.5. Vyhlídky nové právní formy ... 56
7.3. Společnost s ručením omezeným ... 56
7.3.1. Založení ... 56
7.3.2. Jednočlenné společnosti ... 57
7.3.3. Základní kapitál, obchodní podíl ... 57
7.3.4. Orgány společnosti ... 58
7.3.5. Zrušení a zánik společnosti ... 58
7.3.6. Likvidace společnosti ... 59
7.4. Celkové hodnocení reformy odbornou veřejností ... 59
8. Rakousko ... 61
8.1. Reformní snahy ... 61
8.2. Změny prostřednictvím reformy insolvenčního práva ... 62
9. Dánsko ... 63
9.1. Připravovaná reforma práva společností ... 63
9.2. Nejvýznamnější navrhované změny ... 64
9.2.1. Základní kapitál ... 64
9.2.2. Obchodní podíl ... 64
9.2.3. Správa společnosti ... 65
9.2.4. Další změny ... 65
9.3. Hodnocení návrhu reformy odbornou veřejností ... 65
10. Závěr ... 66
10.1. Komparace jednotlivých reforem a obecné tendence ... 66
10.2. Základního kapitál a jeho zákonná minimální výše ... 66
10.3. Zjednodušení založení společnosti ... 68
10.4. Větší flexibilita v nakládání s obchodním podílem ... 69
10.5. Jednočlenné společnosti ... 69
10.6. Slovo závěrem ... 70
Seznam zkratek použitých v textu ... 71
Seznam použité literatury a dalších pramenů ... 72
Cizojazyčné resumé ... 78
Title in english: ... 78
Kurze Zusammenfassung in deutscher Sprache: ... 78
Klíčová slova diplomové práce ... 80

Úvod

Společnost s ručením omezeným je v současné době nejrozšířenější a nejoblíbenější společenskoprávní formou pro malé a střední podnikání, a to v celé řadě zemí. Proto se může jevit poněkud zvláštní ta skutečnost, že její právní úpravě nebyla v minulosti jednotlivými zákonodárci věnována tomu odpovídající dostatečná péče o aktuálnost a praktickou použitelnost, tak jako tomu bylo zejména v případě akciové společnosti.

Až v posledních letech zažíváme nebývalou vlnu reforem či alespoň diskusí nad potřebností a podobou revize práva společnosti s ručením omezeným, a to napříč celou Evropou. A právě tento fenomén je tématem této diplomové práce, které zní „Společnost s ručením omezeným a reformy její úpravy ve vybraných právních řádech".

Jelikož je tematika reforem právních úprav společnosti s ručením omezeným nesmírně obsáhlá, rozhodl jsem se blíže se věnovat situaci pouze ve vybraných evropských právních řádech, a to těch, které lze považovat za významné a v kontextu reforem v Evropě za reprezentativní či jinak zajímavé.

Není a nemůže být aspirací této práce zmapovat vybranou tematiku v celoevropském či dokonce celosvětovém měřítku. Vždyť v každém právním řádu, který zná společnost s ručením omezeným, probíhá na nějaké úrovni určitá odborná diskuse nad aktuálností a vhodností dané právní úpravy. A v zemích, které do svého právního prostředí společnost s ručením omezeným nezavedly, může být možnost zavedení této právní formy teprve zvažována.

V úvodu je nejprve obecně vyložena problematika společnosti s ručením omezeným, především jsou blíže rozebrány stěžejní důvody, kvůli nimž jednotliví zákonodárci přistupují k reformě právní úpravy společnosti s ručením omezeným. Těmi jsou předně nově nastalá soutěž evropských právních řádů, kterou rozpoutala rozhodnutí Evropského soudního dvora na tomto poli, přičemž ta nejvýznamnější jsou také stručně připomenuta. Dále je to nutnost aktualizovat a modernizovat právní úpravu tak, aby lépe vyhovovala podnikatelským potřebám. Po takto pojaté obecné části již následují jednotlivé reformy

Zvláštní pozornost je v této práci věnována zejména právu německému, neboť tamní reforma práva společnosti s ručením omezeným vstoupila v účinnost před pouhými několika měsíci a zároveň se jedná o reformu zásadní a pro německou právní

úpravu do jisté míry též revoluční. Svou roli při výběru pak sehrála i má specializace na právnickou němčinu.

Následuje podrobné rozebrání revize švýcarského práva společnosti s ručením omezeným, kterou lze vyzdvihnout naopak jako konzervativněji pojatou reformu s výraznými modernizačními prvky, ovšem bez snah o převratné změny.

Britské právo obchodních společností hraje v současné době v evropském prostředí velmi významnou roli, vždyť pro celou řadou zákonodárců je britská právní úprava vnímána jako největší konkurent. A proto nelze alespoň nezmínit také významnou britskou reformu, která byla provedena v roce 2006.

Velmi výrazných změn doznalo v posledních letech právo společnosti s ručením omezeným také v dalších ekonomicky velice významných zemích. Následuje tak podrobnější pohled také na reformy v Itálii, Francii a ve Španělsku.

Jelikož je otázka, zda a jak reformovat právo společnosti s ručením omezeným, aktuální i v dalších zemích, zahrnuje tato práce též přiblížení stavu diskuse v některých dalších zemích. Nejprve se shrnut stav reformních snah v Rakousku, poté následuje zevrubnější pohled na již připravenou a projednávanou reformu práva obchodních společností v Dánsku.

Cílem této diplomové práce je pojmenovat důvody, které vedou zákonodárce v jednotlivých zemích k reformování práva společnosti s ručením omezeným a následně přiblížit jednotlivé reformy tak, aby měl čtenář alespoň základní přehled o stavu probírané právní problematiky v oněch vybraných právních řádech. Výsledkem je též srovnání různých přístupů k reformě.

Tato diplomová práce byla zpracována dle právního stavu k měsíci červenci 2009.

1. Společnost s ručením omezeným a její vývoj

1.1. Vznik právní formy společnosti s ručením omezeným

Dnešní podoba společnosti s ručením omezeným jako jedné z forem obchodní společnosti, a to formy nejen v České republice, ale i řadě dalších evropských zemích nejrozšířenější a nejoblíbenější[1], například v Německu bylo v roce 2006 evidováno přes jeden milion společností s ručením omezeným[2], vychází z více než sto let trvajícího vývoje. Teoretická konstrukce společnosti s ručením omezeným byla vytvořena německou právní vědou na sklonku 19. století za situace, kdy především střední podnikání považovalo tehdejší úpravu akciové společnosti za nevyhovující pro své podnikání, zejména pak byl překážkou velmi náročný proces zakládání a dále celkem složitá vnitřní struktura akciové společnosti a určitá nejasnost vztahů mezi zainteresovanými osobami[3]. Německý zákonodárce jako první uzákonil právní formu společnosti s ručením omezeným již v roce 1892. Jím vymodelovaná forma byla pak následně buď přímo vzorem nebo alespoň inspirací pro celou řadu zemí, které se rozhodly obdobnou formu zavést i do svého právního řádu.

1.2. Právní úprava společnosti s ručením omezeným

Obecně vzato nebyla právní úprava společnosti s ručením omezeným v jednotlivých právních řádech od svého zavedení příliš výrazně měněna, neboť se veškeré reformní úsilí orientovalo spíše na úpravu akciové společnosti. „To je dáno jednak tím, že společnost s ručením omezeným je podstatně mladší, takže její relativně krátký věk poskytl menší časový prostor pro převratné změny. Hlavní roli ale sehrála skutečnost, že podíly na ní nejsou veřejně nabízeny, takže nevzniká tlak na ochranu osob investujících do jejich koupě.“[4] Jinými slovy nebyl dán dostatečný důvod pro reformní snažení.

Takovým důvodem, který v podstatě přinutil jednotlivé zákonodárce uvažovat o

---

[1] PELIKÁNOVÁ, Irena, ČERNÁ, Stanislava a kol. *Obchodní právo. Společnosti obchodního práva a družstva. II. díl*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2006. 548 s. ISBN 80-7357-149-8. Kapitola V., s. 383.
[2] BREITENSTEIN, Jürgen, MEYDING, Bernhard. GmbH-Reform: Die ´neue´GmbH als wettbewerbsfähige Alternative oder nur ´GmbH light´. *BB (Betriebsberater)*, 2006, s. 1457 – 1462.
[3] PELIKÁNOVÁ, Irena, ČERNÁ, Stanislava a kol. *Obchodní právo. Společnosti obchodního práva a družstva. II. díl*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2006. 548 s. ISBN 80-7357-149-8. Kapitola I., s. 28.
[4] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným pod vlivem reforem. *Právní fórum*, 2007, č. 1, s. 13 - 22.

zjednodušení a zatraktivnění „své“ úpravy společnosti s ručením omezeným, se stala judikatura Evropského soudního dvora (ESD), který řešil a řeší souladnost národních „kolizních norem práva obchodních společností s komunitárním právem“[5]. Svými rozhodnutími, která budou vyložena níže, totiž ESD spustil soutěž právních úprav členských států Evropské unie.

1.3. Judikatura Evropského soudního dvora

Je třeba zdůraznit, že „celá série rozhodnutí Evropského soudního dvora pomohla vyjasnit otázku osobního statutu společnosti za situace, kdy mezinárodní smlouvy uzavřené mezi členskými státy Evropské unie (EU) nevstoupily v účinnost a judikatura se opírá pouze o několik článků Římské smlouvy.“[6] Těmito stěžejními ustanoveními jsou článek 48 Smlouvy o založení Evropského společenství (SES) ve spojení s článkem 43 SES a článek 293 SES konsolidovaného znění. Aniž by bylo třeba podrobně rozebírat skutkové okolnosti jednotlivých případů, které byly ESD předloženy k posouzení, je přeci jenom vhodné stěžejní rozhodnutí alespoň zmínit.

Jedná se o rozhodnutí Centros[7], kdy byla dánskými občany založena ve Spojeném Království formálně zahraniční společnost, jejíž veškerá činnost měla být vyvíjena na území Dánska. Za této situace byl odmítnut zápis do dánského obchodního rejstříku, neboť by tak došlo k obcházení dánského práva na ochranu věřitelů. ESD takovýto postup odmítl s poukazem na porušení primárního práva, a to článků 43 a 48 SES, s tím, že „samotná skutečnost, že společnost je založena v členském státě s méně restriktivní úpravou a v jiném členském státě je zřízena pobočka pro výkon veškeré činnosti, není podle závěrů ESD zneužitím svobody usazování se“[8].

K obdobnému závěru dospěl ESD také v rozhodnutí Überseering[9], kdy byla založena společnost s ručením omezeným dle nizozemského práva se sídlem v Nizozemí, které bylo následně přesunuto na území Německa. Ovšem zde došlo ke

[5] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným pod vlivem reforem. *Právní fórum*, 2007, č. 1, s. 13 - 22.
[6] PELIKÁNOVÁ, Irena. *Obchodní právo. I. díl*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2005. 460 s. ISBN 80-7357-062-9. Kapitola V., s. 409.
[7] Rozhodnutí ESD, 9.3.1999 – C-212/97, ve věci Centros Ltd. v. Erhvers – og Selskabsstyren.
[8] PELIKÁNOVÁ, Irena. *Obchodní právo. I. díl*, 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2005. 460 s. ISBN 80-7357-062-9. Kapitola V., s. 409.
[9] Rozhodnutí ESD, 5.11.2000 – C-208/00, ve věci Überseering BV v. Nordic Construction Company baumanagement GmbH.

střetu s německým právem, které bylo toho času postaveno na tzv. teorii sídla[10], v důsledku čehož byla společnosti odepřena procesní způsobilost před německými soudy. ESD učinil velmi důležité rozhodnutí, ve kterém se celkem jednoznačně přiklonil k teorii inkorporační, tedy k teorii, jež posuzuje statusové otázky společnosti podle toho práva, dle kterého byla založena, a tedy nikoliv dle práva státu, kde má společnost své skutečné sídlo. ESD, který označil takový postup vůči společnosti za odporující komunitárnímu právu, vyslovil názor, že „členský stát je povinen respektovat právní způsobilost, kterou společnosti přiznává právní řád jiného členského státu, podle něhož byla společnost založena“[11]. Tato povinnost vyplývá přímo z primárního práva. Jelikož byl tento názor ESD opakovaně potvrzen v dalších rozhodnutích, bylo i Německo přinuceno opustit jím zastávanou teorii sídla a promítnout do svého práva teorii inkorporační. Na tomto místě je třeba učinit poznámku, že tato změna přístupu je mimo jiné předmětem reformy, která v Německu vstoupila v účinnost v minulém roce a kterážto bude podrobněji rozebrána na jiném místě této práce.

Problematikou formálně zahraničních společností se ESD zabýval též v rozhodnutí Inspire Art[12], kdy byl vysloven názor, že sama skutečnost, že společnost je formálně zahraniční společností není a nesmí být důvodem pro odepření usazení takové společnosti (v konkrétním případě společnosti založené dle práva Spojeného Království, která se chtěla usadit a vyvíjet své podnikatelské aktivity výhradně v Nizozemí) z důvodu tvrzeného obcházení přísnější právní úpravy zakládání společností s ručením omezeným, a to založením společnosti dle právního řádu liberálnějšího. ESD zároveň vyslovil názor, že členské státy nesmí vznášet dodatečné podmínky pro usazování formálně zahraničních společností.

Konzistentní zůstal ESD též v rozhodnutí Lasteyrie du Saillant[13], které se týkalo zdanění fyzické osoby při jejím odchodu z členského státu do jiného členského státu. Ovšem obecně je přijímáno, a to zejména též Evropskou komisí[14], že je třeba vyslovený názor obdobně uplatnit také na zdanění společností při jejich odchodu. ESD totiž

[10] Sitztheorie.
[11] PELIKÁNOVÁ, Irena. *Obchodní právo. I. díl*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2005. 460 s. ISBN 80-7357-062-9. Kapitola V., s. 409.
[12] Rozhodnutí ESD, 30.9.2003 – C-167/01, ve věci Kamer von Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam v. Inspire Art Ltd.
[13] Rozhodnutí ESD, 11.3.2004 – C-9/02, ve Hughes de Lasteyrie du Saillant v. Ministère de l'économie, des Finances et de l'Industrie.
[14] Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru ze dne 19.12.2006, KOM(2006) 825.

vyslovil názor, že omezování odchodů přísnými ustanoveními daňového práva jednotlivých členských států je v rozporu s komunitárním právem.

ESD tak konzistentně vykládá ustanovení SES tak, aby byla umožněna v co nejširší míře svoboda usazování v rámci EU. ESD se bezpochyby přiklonil k inkorporační teorii a svým dlouhodobým postojem umožnil usazování nejen zahraničních společností prostřednictvím poboček, ale taktéž společností formálně zahraničních, které byly založeny dle vybraného zahraničního právního řádu pouze a jenom z důvodu využití výhod liberální právní úpravy v zahraničí s tím, že budou tyto společnosti působit a vyvíjet svou činnost výhradně v jiném členském státě, než kde byly založeny. Dalším důsledkem judikatury ESD je skutečnost, že nemají členské státy již žádnou možnost ovlivnit či podmínit statusové záležitosti v zahraničí dle zahraničního práva založených společností, neboť přímo z primárního komunitárního práva vyplývá povinnost bezpodmínečně uznat osobní status takových společností, a to i přestože by neodpovídal odpovídající právní úpravě daného členského státu.

Tím se dostáváme k pojmenování jednoho ze stěžejních důvodů reforem právních úprav společnosti s ručením omezeným v Evropě, kterým je soutěž právních řádů.

1.4. Soutěž právních řádů členských států Evropské unie

Důsledkem výše popsaného vývoje judikatury ESD nastala soutěž právních řádů členských států EU, a to dokonce v obdobné formě, jakou známe ze Spojených států amerických, kde je možné tzv. forum shopping a kde dlouhodobě vítězí právní řád státu Delaware.

Cílem jednotlivých členských států EU je v první řadě udržet si domácí společnosti a zakladatele ve svém vlastním právním řádu a dále také pokud možno navíc přilákat do svého právního řádu co největší množství společností, resp. zakladatelů z jiných zemí a tím samozřejmě získat nové daňové poplatníky. „Dosavadní monopol národního práva obchodních společností se ve vztahu ke společnostem podnikajícím na jeho území prolamuje a před zakladatelem stojí relativně široká nabídka právních řádů, podle nichž lze založit obchodní společnost. V této souvislosti

se hovoří o pluralizaci práva obchodních společností.“[15]

Ve snaze uspět v této soutěži jsou členské státy EU de facto nuceny zatraktivnit svou právní úpravu společnosti s ručením omezeným, neboť jak se dlouhodobě ukazuje, zakladatelé jsou dostatečně flexibilní a připravení k útěku ze svého domácího právního řádu, tedy založit společnost, skrze kterou budou podnikat ve svém domovském státě či kdekoli jinde, v libovolném členském státě EU, který jim nabídne dostatečně atraktivní právní úpravu.

Že tak vzniká značný tlak na reformy, lze dosti dobře pozorovat na příkladu Německa, které se odhodlalo k velké reformě své úpravy společnosti s ručením omezeným a bylo dokonce nuceno opustit některé tradičně zastávané teoretické konstrukce a přijít s právní formou, která by byla schopna konkurovat zahraničním, německými zakladateli vyhledávaným právním formám, zejména pak britské obdobě společnosti s ručením omezeným, tzv. Limited[16]. Že se tak stalo mimo jiné vytvořením alternativní formy německé společnosti s ručením omezeným k její klasické formě, bude podrobně vyloženo níže.

Je třeba říci, že v soutěži evropských právních řádů na poli práva společnosti s ručením omezeným zatím spolehlivě vítězí britská právní úprava. Dva hlavní důvody jsou jasně identifikovatelné. „Minimální výši základního kapitálu nestanoví pro svoji ... obdobu společnosti s ručením omezeným ... ani anglická úprava a tato skutečnost byla též jedním z hlavních důvodů (spolu s jednoduchými zakládacími formalitami), které vedly k masovému přesunu zejména německých zakladatelů právě do Anglie.“[17]

1.5. Obecně k reformám právních úprav společnosti s ručením omezeným v Evropě

Je třeba zdůraznit, že každý právní řád a tedy i právní úprava ohledně obchodních společností, zejména pak v zásadě neharmonizovaná úprava společnosti s ručením omezeným, má svá specifika a zvláštnosti. A proto jsou i jednotlivé reformy

[15] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným pod vlivem reforem. *Právní fórum*, 2007, č. 1, s. 13 - 22. Shodně též MERKT, Hanno. Die Pluralisierung des europäischen Gesellschaftsrechts. *RIW Recht der Internationalen Wirtschaft*, 2004, č. 1, s. 1 a násl.
[16] Private limited company, zkráceně Limited či Ltd. Blíže k této společenskoprávní formě v kapitole věnované britské reformě práva společnosti s ručením omezeným.
[17] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným – tradiční a nová. *Obchodní právo*, 2008, č. 6, s. 14 - 27.

jedinečné. V obecné rovině ovšem můžeme vypozorovat určitá shodná témata, se kterými se zákonodárci snaží vypořádat, a obecné tendence.

1.5.1. Základní kapitál a jeho minimální výše

Velká pozornost je soustředěna na téma garanční funkce základního kapitálu a na její možnou revizi. Toto lze označit jako reakci na značnou popularitu britské úpravy, která zakladatelům umožňuje, aby vnesli do společnosti vklady v libovolné výši, tedy nestanoví minimální výši základního kapitálu v klasické formě tak, jak je tomu v původních kontinentálních právních úpravách. Základní kapitál tak plní především funkci měřítka míry účasti společníka ve společnosti.

Naproti tomu jsou nebo dosud byly mnohé úpravy, českou nevyjímaje, postaveny na úplném provedení koncepce reálné tvorby a udržení základního kapitálu, kdy je kladen důraz na jeho garanční funkci. Zakladatelé mají určitou vkladovou povinnost, přičemž právní nástroje zaručují, že nově založená a vznikající společnost reálně nabude hodnoty v určité, předem dané výši. Následně je právně ošetřeno, aby tyto hodnoty byly ve společnost také reálně a v nezmenšené míře udrženy, neboť tvoří jakýsi garanční fond pro věřitele společnosti pro případ jejích finančních potíží.

Tato koncepce si ovšem během času našla řadu kritiků. Zejména je zdůrazňováno, že zákonná minimální výše základního kapitálu zpravidla vůbec nekoresponduje s předmětem podnikání a je tak neadekvátní vzhledem k podnikatelskému záměru a jeho rizikům. V této souvislosti lze zmínit, že pokud zákonodárce považuje pro určité podnikatelské aktivity za nutné stanovit zvláštní, a to samozřejmě vyšší základní kapitál, pak zpravidla stanoví povinnost podnikat ve formě akciové společnosti, kterou ve zvláštním zákoně v jednotlivých bodech odchylně upraví. Dobrým příkladem jsou banky[18] či pojišťovny[19].

Terčem kritiky jsou také právní nástroje zajišťující nezmenšení reálné hodnoty základního kapitálu, které se v praxi ukazují jako nedostatečné.

Někteří odborníci však i dnes spatřují v určité vyšší zákonem předepsané minimální výši základního kapitálu společnosti s ručením omezeným jakýsi „práh

[18] Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, účinné znění.
[19] Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, účinné znění.

seriózności“[20], který má znemožňovat zakládání a využívání výhod právní formy společnosti s ručením omezeným osobami, které nehodlají vystavit riziku žádné vlastní či jim na jejich zodpovědnost poskytnuté finanční prostředky, které mohou potencionálně při podnikatelském nezdaru zcela skončit v rukou věřitelů společnosti. Cílem je pokud možno zabránit zcela nerovnoměrnému rozložení podnikatelského rizika mezi osoby podnikající a jejich věřitele.

Lze tedy shrnout, že je v současné době je garanční funkce základního kapitálu u společnosti s ručením omezeným považována za nedostatečnou, a tudíž mnohými za překonanou a zbytečnou. Od odklonění se od ní či alespoň od jejího rozvolnění si mnozí slibují zpřístupnění této společenskoprávní formy nejširšímu okruhu zájemců, a tedy i další rozvoj podnikání, ovšem aniž by musela být opuštěna koncepce reálné tvorby a udržení základního kapitálu.

Výše zmíněné kritice je třeba dát skutečně za pravdu alespoň v tom bodě, že zákonná minimální výše základního kapitálu není vždy adekvátní a že existují podnikatelské oblasti, kterým by její snížení pomohlo k dalšímu rozvoji. Ovšem nebylo by žádoucí postupovat cestou pouhého snížení minimálního základního kapitálu na příslovečnou jednotku měny, neboť je třeba vyvarovat se umožnění vzniku ze své podstaty nedůvěryhodných nemajetných společností. Je třeba vytvořit účinnou ochranu věřitelů společnosti, inspiraci lze mimo jiné hledat v americké koncepci adekvátní kapitalizace. Také níže rozebrané německé řešení v podobě tezaurační povinnosti se jeví pozitivně.

1.5.2. Zjednodušení právní úpravy

Dalším společným rysem reforem je snaha o zjednodušení právní úpravy společnosti s ručením omezeným a její celkové zpřehlednění. Důvodem je mimo jiné skutečnost, že ačkoliv tento úsek práva nebyl v zásadě v rámci EU harmonizován, celá řada členských států „aplikovala evropské směrnice upravující právo akciových společností přesahujícím způsobem tak, že komunitární úpravu vztáhla často i na společnosti s ručením omezeným, ačkoliv k tomu nebyla nucena harmonizačními

[20] MEYER, Susanne. Die Verantwortlichkeit des Geschäftsführers für Gläubigerinteressen – Veränderungen durch das MoMiG. *BB (Betriebsberater)*, 2008, s. 1742 - 1748.

povinnostmi“[21]. Důsledkem této praxe je její navázání na právo akciové a z toho plynoucí zbytečná složitost a kogentnost právní úpravy společnosti s ručením omezeným, která by měla být naopak dostatečně flexibilní, a to aby si malé a střední podnikání mohlo vždy v rámci obecné úpravy vymodelovat „svou“ společnost, která by se nejlépe hodila ke zvoleným podnikatelským cílům.

1.5.3. Snazší založení společnosti

Řada zákonodárců se též snaží alespoň v nějaké míře ulehčit a usnadnit proces založení a následného vzniku společnosti s ručením omezeným. Snahou je odbourat přebytečnou byrokratickou zátěž, snížit nutné vstupní náklady a celý proces maximálně urychlit. Tohoto cíle je dosahováno různými prostředky, zejména pak zaváděním vzorových zakladatelských dokumentů, které lze při dodržení určitých podmínek přímo převzít, dále změkčováním povinných náležitostí zakladatelských dokumentů či dalekosáhlou elektronizací.

Odborníci ovšem upozorňují na negativní stránku věci, a to že použitím vzorů a přizpůsobením se podmínkám pro zrychlené, levné a nekomplikované založení společnosti s ručením omezeným ztrácejí zakladatelé podstatnou přednost této společenskoprávní formy, a to možnost vytvořit si „svou“ společnost přímo na míru dle zamýšleného podnikatelského cíle, což právě dispozitivní právní úprava umožňuje.[22]

[21] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným pod vlivem reforem. *Právní fórum*, 2007, č. 1, s. 13 - 22.
[22] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným – tradiční a nová. *Obchodní právo*, 2008, č. 6, s. 14 - 27.

2. Německo

2.1. Reformní zákon

Dne 1. listopadu 2008 vstoupil v Německé spolkové republice v účinnost veřejností dlouho očekávaný[23] „Zákon k modernizaci práva společnosti s ručením omezeným a k potírání zneužívání“[24], kterým byla provedena rozsáhlá reforma společnosti s ručním omezeným[25], jaká v německé historii i přes řadu významných dílčích změn v minulosti nemá od roku 1892 obdoby[26].

Snahou bylo zajistit vetší flexibilitu právní úpravy tak, aby byla vstřícnější vůči zakladatelům, a dále deregulovat právní úpravu na straně jedné a snížení rizika zneužití společenskoprávní formy společnosti s ručením omezeným na straně druhé.

2.2. Historie reformy

Reformní snahy v Německu mají své důvody právě v oněch výše zmíněných bodech, tedy ve snaze o zatraktivnění a zjednodušení právní úpravy tak, aby se GmbH stala konkurenceschopnou v rámci soutěže právních řádů. Hlavním motivem bylo zamezit masivnímu útěku německých zakladatelů do cizích právních řádů, zejména pak do podstatně liberálnějšího britského či tolerantnějšího nizozemského. Zakladatelé kriticky vnímali zejména postupné napojení úpravy GmbH na akciové právo, čímž zákonodárce sledoval zvýšení ochrany věřitelů, a plíživou složitost právní úpravy celkově. „Zatímco německý zákon o společnosti s ručením omezeným se vyznačoval dosud stabilitou, právo společnosti s ručením omezeným bylo podstatně flexibilnější a zahrnováním některých povinností vlastních akciovému právu akcentovalo spíše kapitálové prvky v úpravě společnosti s ručením omezeným.“[27]

Již 29. května 2006 byl připraven první návrh reformního zákona a následně rozeslán Spolkovým ministerstvem spravedlnosti ostatním ministerstvům a dalším příslušným místům k vyjádření. Smysl a cíl připravované reformy v tiskovém sdělení

[23] HECKELMANN, Martin. Kommt nun die Unternehmensgesellschaft?. *BB (Betriebsberater)*, 2007, s. 1 a násl.
[24] Das Gesetz zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen (MoMiG), vom 23. Oktober 2008, Bundesgesetzblatt Jahrgang 2008 Teil I Nr. 48.
[25] Gesellschaft mit beschränkter Haftung, zkráceně GmbH.
[26] BREITENSTEIN, Jürgen, MEYDING, Bernhard. GmbH-Reform: Die ´neue´GmbH als wettbewerbsfähige Alternative oder nur ´GmbH light´. *BB (Betriebsberater)*, 2006, s. 1457 – 1462.
[27] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným pod vlivem reforem. *Právní fórum*, 2007, č. 1, s. 13 - 22.

shrnula spolková ministryně spravedlnosti Brigitte Zypries: „Tímto vysíláme jasný signál zakladatelům a investorům: Založení společnosti s ručením omezeným bude v Německu významně jednodušší a rychlejší. Zároveň vyzbrojíme osvědčenou a úspěšnou formu podnikání GmbH pro mezinárodní soutěž, a to tak, že existující nevýhody vyrovnáme, aniž bychom se vzdávali výhod německého práva GmbH. GmbH bude lépe chráněna proti zneužití, zejména pak v případech insolvence.“[28]

Je třeba říci, že původní návrh doznal v dlouhé, celý rok probíhající odborné diskusi ještě některých změn. Po zapracování připomínek byl pak vládní návrh schválen spolkovou vládou dne 23. května 2007[29] a předložen Spolkovému sněmu a Spolkové radě. Spolková ministryně spravedlnosti Brigitte Zypries ke konečnému návrhu prohlásila: „Nové právo GmbH dává zakladatelům a investorům potřebný právní rámec tak, aby mohli své podnikatelské záměry rychle a nekomplikovaně uskutečnit: Založení společnosti s ručením omezeným bude výrazně jednodušší a rychlejší. Současně bude tato osvědčená a úspěšná forma podnikání fit pro mezinárodní soutěž: stávající nevýhody vyrovnáme, přednosti zůstanou. Bude dána lepší ochrana věřitelů v případech krize a insolvence. GmbH bude moderní a štíhlou právní formou pro střední podnikání.“[30]

V parlamentu byl návrh reformy chápán jako ucelená úprava, pročež již nedoznal četných jednotlivých úprav stran poslanců. Ovšem určité velmi podstatné změny v porovnání s vládním návrhem prosazeny byly. Nejvýraznější změnou bylo upuštění od zamýšleného snížení minimálního základního kapitálu z 25.000 € na 10.000 €, které bylo se zavedením Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt), tedy „podnikatelské společnosti“, vnímáno jako zbytečné. Zároveň za tím stála snaha zachovat určitou prestiž a vnější seriózност „standardní“ GmbH. Další změny lze najít

[28] Tiskové sdělení Spolkového ministerstva spravedlnosti ze dne 29.5.2006, Zeit für Gründer – die GmbH-Reform. K dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlnosti, [cit. 5.9.2009], <http://www.bmj.bund.de/enid/35e2c25e27f22018936c8ee846a75787,3a17ec636f6e5f6964092d0932343639093a095f7472636964092d0932303736/Pressestelle/Pressemitteilungen_58.html>.

[29] Tiskové sdělení Spolkového ministerstva spravedlnosti ze dne 23.5.2007, Reformen für Gründer – das MoMiG. K dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlnosti, [cit. 5.9.2009], <http://www.bmj.bund.de/enid/35e2c25e27f22018936c8ee846a75787,4a3ca4636f6e5f6964092d0934343139093a095f7472636964092d0932303736/Pressestelle/Pressemitteilungen_58.html>.

[30] Tiskové sdělení Spolkového ministerstva spravedlnosti ze dne 23.5.2007, Reformen für Gründer – das MoMiG. K dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlnosti, [cit. 5.9.2009], <http://www.bmj.bund.de/enid/35e2c25e27f22018936c8ee846a75787,4a3ca4636f6e5f6964092d0934343139093a095f7472636964092d0932303736/Pressestelle/Pressemitteilungen_58.html>.

v oblasti zjednodušeného zakládání. Spolkový sněm reformní zákon schválil dne 26. června 2008, účinnost byla stanovena na 1. listopad 2008.

2.3. Reforma v kostce

Celkově lze reformu shrnout tak, že bylo výrazně ulehčeno zakládání „standardní“ GmbH, dále byla vytvořena její nová varianta či podtyp: Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt), jakási „GmbH light“[31], jejímž posláním je vytvořit německou protiváhu již několikráte zmíněné britské varianty společnosti s ručením omezeným. Dále byla právní úprava GmbH vybavena účinnými nástroji tak, aby tato forma podnikání byla chráněna proti zneužívání, ke kterému přeci jenom ve vztahu k věřitelům v určitých případech dochází.

Závažných změn doznala také úprava v oblasti insolvenčního práva, kdy některé instituty dosud upravené zákonem o GmbH byly z tohoto přesunuty do insolvenčního řádu[32], zejména pak povinnosti spojené s podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení a problematika půjček poskytnutých společnosti jejich společníky k vylepšení kritického stavu společnosti.

2.4. Reforma v podrobnostech

Následuje přehled jednotlivých bodů reformy.

2.4.1. Zjednodušení a urychlení založení společnosti

Vládní návrh obsahoval tzv. vzorové stanovy. Počítalo se tím, že pokud zakladatelé převezmou tyto stanovy, pak nebudou muset sepsat zakladatelskou smlouvu ve formě notářského zápisu a postačí jen úředně ověřené podpisy. Ovšem bylo namítáno, že zakladatelská smlouva a stanovy jsou a mají zůstat právními úkony výsostně soukromoprávními, a tudíž není vhodná navrhovaná státní ingerence. Zdůrazňováno bylo, že individuální právní pomoc s těmito právními úkony je předmětem činnosti profesí právního poradenství, zejména pak notářů.

Navrhovaná úprava nakonec poslanci přijata nebyla. Namísto ní má ulehčit zakládání tzv. vzorový protokol. Jedná se o vzor zakladatelské smlouvy pro standardní

[31] WIMMER, Klaus. Das Gesetz zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen (MoMiG). *jurisPR-InsR*, 2008, č. 14, poznámka čtvrtá.
[32] Insovenzordnung (InsO), vom 5. Oktober 1994, Bundesgesetzblatt Jahrgang 1994 Teil I S. 2866.

případy založení společnosti s maximálně třemi společníky a jedním jednatelem a se splacením základního kapitálu pouze peněžitými vklady. Ovšem jedná se o pouhý vzor. Notářskému zápisu se zakladatelé beztak nevyhnou, ovšem není třeba využívat poradenských služeb v takové míře[33].

Urychlení si zákonodárce a odborníci také slibují[34] od určitých změn v oblasti úpravy obchodního rejstříku[35] a zápisů společností do něj. Například podléhá-li činnost, kterou má vznikající společnost jako předmět podnikání, povolení stran správních orgánů, pak již nebude nadále nepředložení takového povolení překážkou pro zápis společnosti do obchodního rejstříku. Tato změna se dotýká též akciové společnosti. Dále byly omezeny některé kontrolní pravomoci rejstříkových soudů ohledně vkladů a jejich splácení.

2.4.2. Základní kapitál

Vše, co bylo řečeno obecně k tematice základního kapitálu a reforem, platí v plné míře pro německou reformu, a to především v souvislosti se zavedením Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt).

2.4.3. Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt)

Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt) je jakousi „Mini-GmbH“[36], kterou lze teoreticky založit se základním kapitálem již od 1 €. Co se firmy týče, musí tato obsahovat firemní dodatek „Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt)“ nebo „UG (haftungsbeschränkt)“. Dále je stanovena zákonná povinnost tvořit rezervu (Rücklage), a to ve výši jedné čtvrtiny ročního zisku sníženého o ztrátu z minulého účetního období. Použití takto tvořené rezervy je zákonem přesně stanoveno, zejména je určena ke krytí ztrát. Není-li tomu třeba, pak se počítá s užitím rezervy ke zvyšování základního kapitálu společnosti z vlastních prostředků. Dosáhne-li základní kapitál částky 25.000 €, pak výše zmíněná tezaurační povinnost odpadá a z Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt) mohou společníci vytvořit „standardní“ společnost s ručením omezeným.

---

[33] WACHTER, Thomas. GmbH-Reform: Auswirkungen auf die Gründung einer klassischen GmbH. *NotBZ (Zeitschrift für die notarielle Beratungs- und Beurkundungspraxis)*, 2008, s. 361 – 386.
[34] AHNIS, Erik. GmbH-Reform – ein Überblick. *IR (Infrastrukturrecht)*, 2008, s. 227 – 230.
[35] Handelsregister.
[36] OPPENFOFF, Christine. Die GmbH-Reform durch das MoMiG – ein Überblick. *BB (Betriebsberater)*, 2008, s. 1630 – 1635.

Zda se takto koncipovaná společenskoprávní forma stane pro zakladatele skutečnou alternativou k britské Limited, je otázkou, na kterou ukáže odpověď až praxe příštích let.

Je třeba zdůraznit, že ačkoliv došlo k revoluční změně, kdy německé právo nově umožňuje vznik společností s ručením omezeným, které disponují jen velice nízkým základním kapitálem, ve své podstatě však nedošlo k odchýlení se od koncepce reálné tvorby základního kapitálu, neboť základní kapitál, byť ve výrazně nižší výši, resp. ve výši svobodně zvolené zakladateli, musí být řádně splacen[37]. Německý zákonodárce pouze uznal, že zákonem stanovená minimální výše základního kapitálu je pro některé podnikatelské oblasti, zejména pro oblast poskytování služeb a maloobchodu, příliš vysoká, a tedy i brzdící jejich další rozvoj. Zakladatelé tak nově mohou zvolit základní kapitál ve výši adekvátní k předmětu podnikání.

2.4.4. Obchodní podíl

Větší flexibilitu přináší reforma také v oblasti dělení obchodních podílů. Dle dřívější úpravy mohl mít obchodní podíl nominální hodnotu v minimální výši 100 € a musel být dělitelný padesáti, nyní je jeho nominální hodnota omezena pouze tím, že musí být v celých jednotkách měny.

Zakladatel může také nově při založení společnosti převzít více samostatných podílů na společnosti. Liberalizací prošla také ustanovení týkající se dělení a slučování obchodních podílů.

2.4.5. Tvorba základního kapitálu

Koncepce reálné tvorby základního kapitálu zůstala zachována ve své původní podobě, stejně tak, jak již zmíněno, nakonec nedoznala změn ani minimální výše základního kapitálu. Ovšem došlo ke zjednodušení a především zpřehlednění dříve velice nejisté situace, která panovala ohledně vnášení skrytých nepeněžních vkladů a dále některých způsobů splácení peněžitých vkladů. Je třeba zmínit, že tyto instituty měly díky bohaté judikatuře německých soudů značně široké uplatnění a zároveň

[37] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným – tradiční a nová. *Obchodní právo*, 2008, č. 6, s. 14 - 27.

s sebou nesly drastické právní následky[38], což bylo velmi kritizováno stran praxe. Došlo tedy ke zmírnění nepříznivých právních následků spjatých s těmito instituty, a tím i umožněno jejich snazší užití, ač formálně vzato stále platí jejich zákaz.

Pod pojmem skrytého nepeněžního vkladu je třeba rozumět případu, kdy je sice smluven peněžitý vklad a je tak také plněno, ovšem existuje další dohoda, na základě které (nahlíženo v úzké časové a hospodářské souvislosti) získá společnost ve skutečnosti pouze věcnou výhodu, nikoliv však hotové peněžní prostředky. Důvodem pro zvolení cesty skrytého peněžního vkladu je možnost tímto způsobem obejít pravidla pro oceňování nepeněžitých vkladů. Typickými příkladem je peněžitý vklad a zároveň dohoda, že společnost následně odkoupí od společníka určitou věc. Dále sem německé právo řadí případy započtení pohledávky společnosti na splacení vkladu proti pohledávce společníka vůči společnosti ať už z jakéhokoliv právního důvodu, například níže zmiňované cash-pool dohody.

Podle dřívější úpravy platila povinnost splatit peněžitý vklad dále v nezmenšené míře, neboť na plnění skrytého nepeněžitého vkladu, které je zakázané, se nahlíželo jako na neúčinné, a to ať už byla jeho reálná hodnota jakákoliv. Nová úprava setrvává na zachování povinnosti k plnění peněžitého vkladu, ovšem již poskytnutá plnění se započítávají, neboť dohodu o skrytém nepeněžitém vkladu uznává za účinnou a na jejím základě poskytnuté plnění za plnění po právu. Jinak řečeno trvá povinnost splatit peněžitý vklad ve výši rozdílu mezi smluveným plněním a reálnou hodnotou již poskytnutého skrytého nepeněžitého vkladu. Započtení probíhá až po zápisu do obchodního rejstříku a společník má důkazní povinnost ohledně reálné hodnoty skrytého nepeněžitého vkladu.

Obdobně platí výše popsaná změna pro případy plnění peněžitých vkladů, kdy je zároveň uzavřena dohoda o poskytnutí peněžních prostředků společnosti společníku, např. formou smlouvy o půjčce. I takovéto dohody byly dříve považovány za neúčinné a vkladová povinnost trvala beze změn. Dle nové úpravy jsou takové dohody účinné a lze, jak výše popsáno, započíst reálnou hodnotu pohledávky, kterou má společnost vůči společníku. Navíc je tato pohledávka považována za splatnou na viděnou. Zákon sice upravuje oba instituty velmi podobně, ovšem je třeba zdůraznit jejich jedinečnost a samostatnost. V budoucnu lze očekávat ještě větší stupeň diferenciace.

[38] OPPENFOFF, Christine. Die GmbH-Reform durch das MoMiG – ein Überblick. *BB (Betriebsberater)*, 2008, s. 1630 – 1635.

2.4.6. Půjčky mezi společníky a společností

Celá problematika půjček poskytovaných společností společníkům se přesouvá z práva GmbH do práva insolvenčního a je jednotně upravena též i pro akciovou společnost.

I v této oblasti právní úpravy dochází ke změnám směřujícím ke zpřehlednění prostřednictvím odpoutání se od dosavadní bohaté judikatury, což bylo často zmiňovaným přáním odborné veřejnosti[39].

Zásadní změnou v této oblasti je, že půjčky poskytnuté společností jejím společníkům již nejsou považovány za zcela zakázané zpětné vyplacení vkladu. Dříve totiž mělo poskytnutí půjčky z jiných prostředků společnosti než z volných rezerv obecně za následek vznik povinnosti daného společníka vrátit takto poskytnuté prostředky a zároveň vznikala ručitelská odpovědnost ostatních společníků a jednatelů.

Nyní je podmínkou pro poskytnutí půjčky, aby plnění poskytnutému společností plně odpovídal nárok na plnění společnosti či pohledávka společnosti, a to v reálné hodnotě, a dále aby tato pohledávka byla náležitě zajištěna. Takové plnění stran společnosti není zakázaným zpětným vyplacením vkladu. Zákon také výslovně vylučuje případ zakázaného zpětného vyplacení vkladu, pokud je platně uzavřena ovládací smlouva či smlouva o vyvádění zisku.

Ze zákona o GmbH byla také vypuštěna ustanovení o půjčkách poskytovaných společníky společnosti ve finanční krizi (tento institut bychom mohli připodobnit k příplatkové povinnosti v českém právu obchodních společností), čímž bylo umožněno tyto prostředky společníkům vracet, což dříve možné nebylo. Současná úprava je obsažená v insolvenčním řádu a je následující. Pohledávky společníků z půjček společnosti mají v rámci insolvenčního řízení nižší pořadí a zároveň je dána možnost odporovatelnosti právních úkonů vedoucích k vyplacení takovýchto finančních prostředků z majetku společnosti, a to ve lhůtě jednoho roku od podání insolvenčního návrhu.

[39] MEYER, Susanne. Die Verantwortlichkeit des Geschäftsführers für Gläubigerinteressen – Veränderungen durch das MoMiG. *BB (Betriebsberater)*, 2008, s. 1742-1748.

2.4.7. Právní jistota ohledně cash-pool systémů

Je často uváděno, že výše podané změny ohledně základního kapitálu a půjček mezi společností a společníky mají zdaleka největší význam pro tzv. cash-pool systémy[40], což je dnes běžná forma finančního managementu v rámci koncernů[41], kdy volné peněžní prostředky jednotlivých koncernových společností, zejména pak mateřské a jejích dceřinných, tvoří abstraktní souhrnný fond, ze kterého čerpá ta společnost, která právě potřebuje. Přesuny peněžních prostředků jsou samozřejmě smluvně ošetřeny, společnost poskytující má vůči čerpající pohledávku na splacení půjčených prostředků.

Před provedením reformy vznikla, jak již zmíněno, díky judikatuře určitá nejistota ohledně přípustnosti cash-pool systémů. Na tomto místě je možno opět poukázat na výklad výše, z něhož jsou patrná další omezení praktického a jednoduchého užití, která byla reformou odstraněna.

2.4.8. Nabytí obchodního podílu v dobré víře od nevlastníka

Pro německou úpravu velmi významnou novinkou je uzákonění institutu nabytí obchodního podílu v dobré víře od nevlastníka[42].

Německý občanský zákoník[43] obsahuje zvláštní právní institut nabytí vlastnického práva v dobré víře od nevlastníka. Tento institut lze s pomocí českého práva vysvětlit následovně: Při převodu musí být dodrženy všechny formální požadavky zákona na převod vlastnického práva, nabyvatel pak musí být vzhledem ke všem skutečnostem v dobré víře, že převodce je oprávněn danou věc převést a dále že se nejedná o věc převodcem neoprávněně nabytou. Pak nabyvatel získává ze zákona vlastnické právo k věci, ačkoli převodce oprávněn nebyl.

Potřebnost této úpravy byla pociťována zejména u společností s delší historií, u kterých mnohdy nelze spolehlivě dohledat a posoudit veškeré převody všech obchodních podílů. Tato nejistota nabyvatelů tak končí.

Předpokladem nabytí obchodního podílu v dobré víře od nevlastníka je, že

---

[40] OPPENFOFF, Christine. Die GmbH-Reform durch das MoMiG – ein Überblick. *BB (Betriebsberater)*, 2008, s. 1630 – 1635.
[41] Dokument vydaný Spolkovým ministerstvem spravedlnosti dne 30.10.2008, Schwerpunkte des Gesetzes zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen (MoMiG). K dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlnosti, [cit. 5.9.2009], <http://www.bmj.bund.de/files/-/3342/Schwerpunkte%20MoMiG%20.pdf>.
[42] Gutgläubiger Erwerb von Geschäftsanteilen.
[43] Bürgerliches Gesetzbuch (BGB), in der aktuellen Fassung, srovnej § 929 a následující.

převodce je zapsán jako společník v obchodním rejstříku a dále že ona chyba, která způsobuje přetržení řetězce navazujících vlastníků v seznamu společníků, se stala nejméně před třemi lety. Nastala-li skutečnost v době kratší tří let, i pak je nabytí možné, ovšem pod podmínkou, že chybu způsobila osoba jinak oprávněná, tedy skutečný vlastník obchodního podílu. Další podmínkou je, že správnost seznamu společníků nebyla zpochybněna.

Odborná veřejnost tuto novinku velmi vítá, ovšem poukazuje na skutečnost, že nejistota nabyvatelů tak není zcela odstraněna, neboť trvá během oněch tří let. Jistá kritika také směřuje na použití konstrukce „způsobení oprávněným vlastníkem“, které se jeví jako ne zcela jasné, a dále na nevyužití principu materiální publicity zápisů v obchodním rejstříku.

2.4.9. Exkurz: nabytí obchodního podílu od nevlastníka dle současného stavu české právní úpravy

Na tomto místě je účelné pro srovnání uvést současný stav výše uvedené problematiky v českém právu.

Český občanský zákoník[44] institut nabytí od nevlastníka nezná a tyto případy řeší výhradně přes institut vydržení, a to na rozdíl od zákoníku obchodního[45], který v rámci úpravy kupní smlouvy obsahuje § 446, který nabytí od nevlastníka umožňuje.

V české právní úpravě není skutečnost, zda lze obchodní podíl po právu získat od nevlastníka, tedy vydržet, výslovně řešena. Věcí se zabývaly soudy, přičemž soudy nižších instancí vydržení obchodního podílu odmítly. Až Nejvyšší soud České republiky judikoval, že „odmítnutí možnosti vydržet obchodní podíl by znamenalo poskytnout osobám, které jsou v dobré víře, že se staly společníky společnosti s ručením omezeným, menší míru ochrany a také menší míru právní jistoty, než osobám, které jsou v dobré víře o tom, že jsou vlastníky akcií. Takový závěr není podle dovolacího soudu možný, neboť pro takové omezení ochrany není v obchodním ani občanském zákoníku žádný podklad. Proto dovolací soud uzavřel, že vydržení obchodního podílu je podle platné právní úpravy, za analogického použití úpravy vydržení věcí movitých, možné.“[46] Tedy v tříleté vydržecí lhůtě, je-li dána dobrá víra nabyvatele ohledně

[44] Zákon číslo 40/1964 Sb., Občanský zákoník, účinné znění.
[45] Zákon číslo 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, účinné znění.
[46] Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28. srpna 2007, č. j. 29 Odo 1216/2005.

skutkových okolností převodu.

Co se již výše zmíněného ustanovení § 446 Obchodního zákoníku týče, jím se Nejvyšší soud v souvislosti s probíranou tematikou také zabýval, přičemž zaujal velmi restriktivní výklad a uzavřel, že „je zřejmé, že extenzivní výklad ustanovení § 446 obch. zák., respektive jeho analogická aplikace na situace, pro něž nebylo určeno, by byly v rozporu s jeho povahou a účelem tak, jak jsou vyloženy výše. Proto je nelze, a to ani analogicky, aplikovat na nabytí obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným.“[47]

2.4.10. Sídlo společnosti

V souvislostí s reakci na vývoj svobody usazování v rámci EU doznala změn taktéž úprava sídla společnosti.

Byla vypuštěna některá omezující ustanovení, což s sebou nese nové možnosti, především pak aby měla společnost odlišné sídlo zapsané a sídlo skutečné, odkud je pak společnost reálně řízena. Takové sídlo pak může být přeneseno i do zahraničí. Dochází tak k oddělení sídla zapsaného ve stanovách a sídla skutečného. Německé právo se tak plně přizpůsobuje inkorporační teorii a umožňuje mimo jiné zakládání formálně zahraničních společností podle německého práva[48].

Nově je stanovena povinnost, aby měla společnost v každý moment určenu adresu pro doručování písemností na území Německa, což je jeden z prostředků boje proti zneužívání právní formy společnosti s ručením omezeným. Cílem je dosáhnout stavu, kdy lze společnosti doručit každou písemnost a tedy i činit veškeré právní kroky vůči ní. Stejnému účelu slouží též zákonné zmocnění společníků k přebírání písemností určených společnosti, je-li tato toho času bez osoby řádně vykonávající funkci jednatele společnosti.

2.4.11. Povinnosti v případě předlužení společnosti

Jak bylo již v úvodu uvedeno, převážná část úpravy spojené s problematikou insolvence společnosti byla vypuštěna ze zákona o GmbH a nově upravena v insolvenčním řádu, a to v zásadě jednotně pro všechny právní formy podnikání.

[47] Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. září 2008, č. j. 29 Cdo 2287/2008.
[48] HIRTE, Heribert. Die „Große GmbH-Reform“ – Ein Überblick über das Gesetz zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen (MoMiG). *NZG (Neue Zeitschrift für Gesellschaftsrecht)*, 2008, s. 761 – 766.

Z pohledu práva obchodních společností je pak velmi významnou nově zavedená povinnost každého ze společníků společnosti, ve která toho času není vykonávána funkce jednatele společnosti, podat bez dalšího návrh na zahájení insolvenčního řízení ohledně společnosti, je-li tato v platební neschopnosti či je-li předlužena. Podmínkou je, že společník o těchto skutečnostech ví. Tímto ustanovením se také vytváří silný tlak na společníky, aby dbaly na řádné obsazení a fungování orgánů společnosti.

Dále došlo k rozšíření ručení jednatelů ohledně plateb, které společnost provede po okamžiku, kdy se dostane do platební neschopnosti či kdy se stane předluženou a kdy měl být tudíž podán návrh na zahájení insolvenčního řízení, a to nejen na platby třetím osobám, ale i na platby společníkům. Toto rozšíření ručení nenastupuje, pokud nebylo ani s vynaložením náležité péče možné zjistit, že jsou naplněny podmínky pro neprovedení platby.

Od nové úpravy si odborníci též slibují, že právní úprava insolvenčního řízení bude v dostatečné míře dopadat na zahraniční společnosti působící v Německu[49].

2.4.12. Exkurz: boj proti pohřbívání společností

Součástí reformy je již zmiňovaný boj se zneužíváním právní formy společnosti s ručením omezeným. K tomuto cíli směřuje řada ustanovení, zejména pak v souvislosti s problematikou společností nacházejících se v předinsolvenčním stádiu, neboť zde vzniká mnohdy silný tlak na výrazné krácení práv věřitelů společnosti.

Ve velmi závažný problém se v Německu vyvinula praxe tzv. pohřbívání společností[50]. Princip[51] je následující: existuje předlužená společnost, která by měla sama vstoupit do insolvence, ovšem vyvíjí maximální úsilí, aby navenek nebyl tento kritický stav zřejmý. Mezitím společníci vyhledají služeb specializovaných poradců, kteří zařídí převod obchodních podílů dle všech zákonných pravidel na třetí osobu, zpravidla na již pohřbenou právnickou osobu. Dále je jmenována jednatelem osoba nemajetná, nejlépe bytem někde daleko ve východní Evropě či jiném obtížně dosažitelném místě. Dalším krokem je změna sídla společnosti, opět nejlépe někam, kde

[49] WIMMER, Klaus. Das Gesetz zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen (MoMiG). *jurisPR-InsR*, 2008, č. 14, poznámka čtvrtá.
[50] Firmenbestattung.
[51] Pobrobněji např. na internetových stránkách advokátní kanceláře Breidenbach, [cit. 5.9.2009], <http://www.kanzlei-breidenbach.de/Firmenbestattung.442.0.html>.

ji již nelze spolehlivě vypátrat, zároveň se ztrácí veškeré účetní doklady a dokumenty společnosti. Současně dojde ke zpeněžení veškerých majetkových hodnot, které ve společnosti ještě zůstaly. Peníze samozřejmě nenávratně mizí do zahraničí. Než věřitelé zjistí pravý stav věci, je již pozdě a oni zůstávají se zcela nedobytnými pohledávkami. Již jen samo zahájení insolvenčního řízení je značně ztíženo, neboť společnosti nelze doručit žádné písemnosti, neboť neexistuje žádná reálně dosažitelná příslušná osoba.

K potírání této praxe slouží především výše zmíněné povinnosti společníků v případě předlužení společnosti sami podat návrh na zahájení insolvenčního řízení a dále jejich ručení v případě neobsazené funkce jednatele. Taktéž povinnosti ohledně sídla společnosti a rozšířené možnosti doručování směřují naznačeným směrem.

2.4.13. Jednatel společnosti

Součástí reformy bylo rozšíření důvodů, pro které nelze určitou osobu jmenovat jednatelem[52] společnosti s ručením omezeným. Zejména se rozrostl katalog trestných činů, kdy osoba pravomocně odsouzená je vyloučena z jednatelské funkce, a dále přibylo ustanovení, které na stejnou úroveň staví pravomocná odsouzení cizozemská, je-li skutková podstata trestného činu vzhledem k německé trestněprávní úpravě obdobná.

Zcela novým institutem je pak ručení společníků za škody vzniklé společnosti, které způsobí jimi jmenovaný jednatel porušením svých povinností jednatele. Podmínkou vzniku ručení je tedy osoba jednatele nesplňující náležité osobní předpoklady pro výkon funkce jednatele, jmenování takové osoby jednatelem společníky buď úmyslně či hrubou nedbalostí a konečně porušení povinnosti jednatele v důsledku čehož vznikne společnosti škoda.

2.5. Hodnocení reformy odbornou veřejností

Reforma práva společnosti s ručením omezeným provedená reformním zákonem je v účinnosti teprve od 1. listopadu 2008. Na zevrubné hodnocení je tedy zatím příliš brzy, nejprve bude třeba posečkat na delší prověření v praxi. Ovšem již k textu zákona a prvním praktickým zkušenostem se vyjádřila řada odborníků. Lze tedy uvést alespoň zobecněně některé názory.

[52] Der Geschäftsführer.

V nejobecnější rovině je reforma velmi vítána[53], zejména pak ulehčení zakládání společností a změny pravidel týkajících se základního kapitálu[54]. Velmi pozitivní reakce lze zaznamenat také na přesunutí části právní úpravy týkající se insolvence společnosti ze zákona o GmbH do insolvenčního řádu[55].´

Naopak úpravě nového institutu nabytí obchodního podílu v dobré míře od nevlastníka, která je taktéž vítána, je vytýkáno, že mohla být ještě důslednější a vnést do této problematiky úplnou právní jistotu nabyvatele obchodního podílu[56].

Změny v oblasti základního kapitálu a půjček mezi společností a společníky, které vedou k určitému snížení míry ochrany věřitelů společnosti oproti dřívějšímu stavu, zejména pak vytvořeného judikatorní činností, nejsou přijímány bez výhrad. Ovšem převážně je tento vývoj vnímán jako nevyhnutelný vzhledem k nutnému zpřehlednění a zjednodušení celé úpravy[57].

Závěrem lze shrnout, že reformní snahy byly v Německu skutečně a s velkou dávkou invence opravdu provedeny a dotaženy do konce. Německá společnost s ručením omezeným se stala moderní a atraktivní právní formou podnikání, která má nejlepší předpoklady uspět v soutěži právních řádů, čemuž může taktéž výrazně přispět nová varianta GmbH, Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt).

[53] WEDEMANN, Frauke. Das neue GmbH-Recht. *WM (Wertpapiermitteilungen, Zeitschrift für Wirtschafts- und Bankrecht)*, 2008, s. 1381 – 1386.
[54] OPPENFOFF, Christine. Die GmbH-Reform durch das MoMiG – ein Überblick. *BB (Betriebsberater)*, 2008, s. 1630 – 1635.
[55] WIMMER, Klaus. Das Gesetz zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen (MoMiG). *jurisPR-InsR*, 2008, č. 14, poznámka čtvrtá.
[56] OPPENFOFF, Christine. Die GmbH-Reform durch das MoMiG – ein Überblick. *BB (Betriebsberater)*, 2008, s. 1630 – 1635.
[57] WIMMER, Klaus. Das Gesetz zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen (MoMiG). *jurisPR-InsR*, 2008, č. 14, poznámka čtvrtá.

3. Švýcarsko

3.1. Reformní zákon

Dne 1. ledna 2008 vstoupila ve Švýcarské konfederaci[58] v účinnost velmi podstatná revize právní úpravy společnosti s ručením omezeným[59], která byla provedena změnou[60] „Obligačního práva“[61].

Reforma má ovšem mnohem širší rozsah než pouze změny ve vlastní úpravě společnosti s ručením omezeným. Velmi podstatných změn doznala zejména právní úprava obchodního rejstříku, kdy bylo vydáno nové „Nařízení k obchodnímu rejstříku“[62], a reformována byla oblast účetnictví, kde přibyly nově formulované povinnosti ohledně účetnictví obecně a především byla podstatně rozšířena povinnost nechat ověřovat účetní závěrku.

Hlavním deklarovaným cílem reformy je modernizovat dosavadní právní úpravu a přizpůsobit ji tak současným ekonomickým požadavkům a potřebám praxe[63], která po určitých změnách již delší dobu volala[64], neboť švýcarská úprava doznala v průběhu své platnosti od roku 1936 jen několika málo významnějších novelizací[65]. V dokumentech mapujících průběh prací na celé revizi se uvádí: „Revize obligačního práva (práva společnosti s ručením omezeným, jakož i úpravy v právu akciovém, v právu obchodního rejstříku a ve firemním právu) si klade za cíl vymodelovat společnost s ručením omezeným jako společnost konsekventně kapitálovou s výraznými vazbami na jednotlivé osoby. Chyby, které platné právo obsahuje v nezměněné podobě již od

[58] Pro úplnost je třeba zdůraznit, že ačkoliv není Švýcarská konfederace členským státem EU, je skrze řadu dvoustranných mezinárodních smluv a dohod výrazně integrována do evropských ekonomických struktur, a to i v rámci Evropských společenství.
[59] Německy Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH), francouzsky La société à responsabilité limitée (Sàrl), italsky La società a garanzia limitata (Sagl).
[60] Änderung vom 16. Dezember 2005, Fundstelle: AS **2007** 4791.
[61] Bundesgesetz vom 30. März 1911 betreffend die Ergänzung des Schweizerischen Zivilgesetzbuches (Fünfter Teil: Obligationenrecht), SR-Nummer 220, Fundstelle: AS **27** 317.
[62] Handelsregisterverordnung vom 17. Oktober 2007 (HRegV), SR-Nummer 221.411, Fundstelle: AS **2007** 4851.
[63] Tiskové sdělení Konfederačního departmentu pro justici a policii (EJPD) ze dne 17.10.2007, Umfassende Revision des Gesellschaftsrecht in Kraft gesetzt. K dispozici na internetových stránkách Konfederačního departmentu pro justici a policii, [cit. 5.9.2009], <http://www.bj.admin.ch/bj/de/home/dokumentation/medieninformationen/2007/ref_2007-10-171.html>.
[64] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným pod vlivem reforem. *Právní fórum*, 2007, č. 1, s. 13 - 22.
[65] Srovnej též přehled změn výše uvedeného zákona Obligační právo. K dispozici v elektronické sbírce legislativních aktů Švýcarské konfederace na internetových stránkách Švýcarské konfederace, [cit. 5.9.2009], <http://www.admin.ch/ch/d/sr/2/a220.html>.

roku 1936, mají být odstraněny a zákonná úprava aktualizována. Revize má jmenovitě zlepšit rámcové podmínky ekonomického fungování společnosti s ručením omezeným.“[66] Jinými slovy bylo snahou zachovat stávající osobní rozměr právní úpravy společnosti s ručením omezeným a dále ji obohatit o prvky osobní, ovšem při jasném zachování její podstaty jako společnosti kapitálové, a zároveň provést nutné modernizace.

3.2. Společnost s ručením omezeným a její postavení ve Švýcarsku

Pro lepší pochopení důvodů a východisek reformy je vhodné na tomto místě alespoň krátce zmínit postavení společnosti s ručením omezeným ve švýcarském hospodářském životě. Jak již bylo výše uvedeno, byla právní forma společnosti s ručením omezeným zavedena do švýcarského právního prostředí již v roce 1936, a to v podobě silně inspirované úpravou německou. Ovšem po téměř celé 20. století byla velmi málo jako forma podnikání využívána a hrála spíše marginální roli ve srovnání se společností akciovou, kterou bylo možno označit za stěžejní švýcarskou právní formu[67].

Tato situace se zcela změnila po roce 1992, kdy vstoupila v účinnost velká reforma akciového práva, neboť tato přinesla s sebou celou řadu závažných změn. Nejvýraznějším prvkem bylo zvýšení minimálního základního kapitálu z 50.000 švýcarských franků na rovný dvojnásobek. Ovšem zpřísňujících změn bylo podstatně více.

Zakladatelé tak byli přinuceni důkladně vybírat právní formu svého podnikání, přičemž „vítězně“ vyšla mezi kapitálovými společnostmi (oproti akciové společnosti přeci jenom citelně jednodušeji upravená) společnost s ručením omezeným. Za této situace se výrazně projevila ona zastaralost právní úpravy, kterou do té doby nebyla potřeba ani vůle přizpůsobovat době.

[66] Podrobněji k tématu včetně návrhů a dalších dokumentů v dokumentu Konfederačního departmentu pro justici a policii (EJPD), poslední změna 17.10.2007, Revision der GmbH. K dispozici na internetových stránkách Konfederačního departmentu pro justici a policii, [cit. 5.9.2009], <http://www.bj.admin.ch/bj/de/home/themen/wirtschaft/gesetzgebung/abgeschlossene_projekte/gmbh.html>.

[67] DRENCKHAN, Helke. Die Schweizer GmbH-Reform 2007. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2006, č. 22, s. 1190 – 1196.

3.3. Historie reformy

První přípravy reformy byly započaty v roce 1995, kdy byla práce na prvním návrhu zadána odborníkům z akademického prostředí. Později bylo zadání rozšířeno a po dopracování návrhu tak mohl být zahájen vlastní legislativní proces již v roce 1999. Ovšem nakonec bylo rozhodnuto spojit reformu práva společnosti s ručením omezeným se změnami v oblasti účetnictví a v dalších navazujících právních odvětvích, což celou reformu o několik let zpozdilo. Tedy až po řadě jednání a doplnění došlo na sklonku roku 2005 ke schválení návrhu reformního balíku parlamentem. Poté následovala fáze zapracování změn do řady souvisejících dokumentů. Poslední legislativní náležitostí pak bylo schválení konečného znění Spolkovou radou dne 17.října 2007, která také potvrdila již dříve stanovenou účinnost reformního balíčku k 1.lednu 2008[68].

3.4. Krátké srovnání

Na rozdíl od jiných států, zejména Německa a Francie, nepodlehlo Švýcarsko při přípravě své reformy „módní vlně Limited“[69], tedy snaze vytvořit ve svém právním řádě typ společnosti s ručením omezeným, při jejímž založení by rozhodnutí o výši základního kapitálu bylo plně přenecháno zakladatelům a od níž si zákonodárci slibují konkurenceschopnost vůči britské Limited.

V této souvislosti je třeba zmínit, že ve švýcarském právním řádu je dle „Zákona o mezinárodním právu soukromém“[70] již relativně delší dobu uzákoněna ve statusových otázkách společností inkorporační teorie. Zakládání a následné přesunutí sídla a činnosti zahraničních společností, a to dle judikatury včetně formálně zahraničních společností, tak v zásadě nic nebrání. Přesto zůstává taková praxe ve Švýcarsku jen velmi ojedinělou[71].

Povaha švýcarské reformy je tak především modernizační, cílem je právní

---

[68] Podrobněji k tématu včetně návrhů a dalších dokumentů v dokumentu Konfederačního departmentu pro justici a policii (EJPD), poslední změna 17.10.2007, Revision der GmbH. K dispozici na internetových stránkách Konfederačního departmentu pro justici a policii, [cit. 5.9.2009], <http://www.bj.admin.ch/bj/de/home/themen/wirtschaft/gesetzgebung/abgeschlossene_projekte/gmbh.html>.

[69] DRENCKHAN, Helke. Die Schweizer GmbH-Reform 2007. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2006, č. 22, s. 1190 – 1196.

[70] Art. 154, Bundesgesetz über das Internationale Privatrecht (IPRG) vom 18. Dezember 1987, SR-Nummer 291, Fundstelle: AS **1988** 1776.

[71] DRENCKHAN, Helke. Die Schweizer GmbH-Reform 2007. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2006, č. 22, s. 1190 – 1196.

úpravu zjednodušit, zpřehlednit a uvést do souladu s aktuálními ekonomickými potřebami.

3.5. Jednotlivé body reformy

Následují jednotlivé body reformy, které přinesly změny ve vlastním právu společnosti s ručením omezeným. Zejména oblast právní úpravy základního kapitálu a s ním spojených povinností doznala řady pro praxi velmi významných změn.

3.5.1. Umožnění vzniku jednočlenných společností s ručením omezeným

Až s účinností reformy, tedy od roku 2008, umožňuje švýcarské právo zakládání společností s ručením omezeným jediným zakladatelem, tedy jednočlenných společností. Institut zákaz řetězení jednočlenných společností, tak jak ho známe z práva českého, švýcarské právo nezná.

3.5.2. Neúčelovost společnosti

Z právní úpravy byla vypuštěna omezující povinnost, kdy každá společnost s ručením omezeným musela sledovat pouze hospodářský účel. Účel je ale i nadále kogentní náležitostí statutu společnosti, a to vedle firmy, sídla, výše základního kapitálu, výše a jmenovité hodnoty jednotlivých podílů, a formy, jakou bude společnost činit povinná sdělení.

3.5.3. Minimální a maximální výše základního kapitálu

Minimální výše základního kapitálu zůstala nezměněna a je stanovena ve výši 20.000 švýcarských franků.

Ovšem ze zákonného textu bylo vypuštěno omezující ustanovení o maximální výši základního kapitálu, která v minulosti obnášela 2 miliony švýcarských franků. Jejím smyslem bylo zabránit vzniku velkých a kapitálově velmi silných společností v právní formě společnosti s ručením omezeným na místo akciové společnosti. Od účinnosti reformního balíku toto omezení již tedy neplatí a ani společnostem s ručením omezeným tak není bráněno v růstu formou navyšování základního kapitálu dle individuálních potřeb.

Jen na okraj lze zmínit, že první návrh změn, který vypracovala expertní komise

složená z akademických odborníků na právo společností, předpokládal na rozdíl od schváleného znění zvýšení minimální výše základního kapitálu na dvojnásobek[72].

3.5.4. Splácení základního kapitálu společnosti

K posunu došlo také v oblasti splácení základního kapitálu. Dle dřívější úpravy bylo vyžadováno pouze poloviční splacení základního kapitálu při založení společnosti. Dnes jsou zakladatelé povinni splatit základní kapitálu v plné výši.

Spolu s touto změnou mohlo být odstraněno dřívější solidární ručení ostatních společníků v případě nesplacení zbývající části vkladu kteréhokoli společníka, které bylo vnímáno jako nevhodné[73].

Co se způsobu splácení týče, byla zvolena metoda úpravy formou odkazu na právo akciové. Dochází tak k jakési standardizaci splácení vkladů peněžitých i nepeněžitých. Peněžitý vklad je splacen převedením finančních prostředků na zvláštní účet v bance, kterým může disponovat výhradně společnost. Přičemž banka zpřístupní účet společnosti až po jejím zapsání do obchodního rejstříku, tedy až po jejím vzniku. Ohledně nepeněžitých (věcných) vkladů musí být sepsána smlouva. Vklad je řádně splacen, pokud je tato smlouva účinná a společnost po svém vzniku nabude vlastnické právo, dále musí být vypracována zpráva o založení společnosti, kde je vklad dostatečně popsán a jeho hodnota ověřena.

3.5.5. Obchodní podíl

Minimální jmenovitá hodnota jednotlivého obchodního podílu je nově stanovena ve výši sta švýcarských franků namísto tisíce. Zvláštním případem je pak sanace společnosti, kdy v jejím rámci může dojít ke snížení jmenovité hodnoty obchodního podílu až na hodnotu jednoho švýcarského franku.

Další novinkou je pak ustanovení, že každý ze společníků se na společnosti podílí nejméně jedním obchodním podílem. Tímto je umožněno jedné osobě vlastnit několik na sobě nezávislých obchodních podílů v jedné společnosti s ručením

[72] Dokument Konfederačního departmentu pro justici a policii (EJPD), duben 1999, Vorentwurf für Revision des Rechts der Gesellschaft mit beschränkter Haftung. K dispozici na internetových stránkách Konfederačního departmentu pro justici a policii [cit. 5.9.2009], <http://www.bj.admin.ch/etc/medialib/data/wirtschaft/gesetzgebung/gmbh.Par.0014.File.tmp/vn-ve-d.pdf>.

[73] DRENCKHAN, Helke. Die Schweizer GmbH-Reform 2007. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2006, č. 22, s. 1190 – 1196.

omezeným. Ze švýcarské právní úpravy tak zmizelo omezení držet pouze jeden jediný obchodní podíl v jedné společnosti, jak ho známe například právě z českého obchodního zákoníku.

O obchodních podílech a jejich vlastnících, tedy o společnících, je společnost povinna vést seznam s řadou náležitostí. Tento seznam slouží vnitřním potřebám společnosti a společníků, kteří do něj dle potřeby mohou nahlížet. Mimo tento seznam se společníci samozřejmě také zapisují do obchodního rejstříku.

Jakékoliv vracení vkladů je zcela nepřípustné, a to včetně půjček společníkům.

3.5.6. Převoditelnost obchodního podílu

Nově je umožněno inkorporovat obchodní podíl do cenného papíru na jméno[74], který je převoditelný pouze tradicí, nikoliv indosací. Jinak lze o obchodním podílu pořídit už jen písemný dokument s funkcí důkazní.

Převoditelnost obchodních podílů byla reformou výrazně ulehčena, neboť byla opuštěna povinnost pořizovat smlouvu o převodu obchodního podílu ve formě notářského zápisu. Dle účinné právní úpravy postačí jen prostá písemná forma a následný zápis do obchodního rejstříku. Co se obsahových náležitostí týče, musí smlouva o převodu obsahovat výslovný odkaz na statutární práva a povinnosti společníků společnosti.

K převodu obchodního podílu musí být dán souhlas valné hromady společnosti, která může souhlas odepřít, a to i bez udání důvodů. Ovšem ve statutu společnosti může být stanoveno odchylně, a to že buď souhlasu není třeba nebo že může být souhlas odepřen jen ze specifických, předem daných důvodů, anebo že je převoditelnost zcela vyloučena. Zvláštním případem je pak zakotvení tzv. „Escape-klauzule“[75], kdy může valná hromada odepřít souhlas, jen pokud nabídne převzetí obchodního podílu za částku rovnající se jeho skutečné hodnotě. Je-li převoditelnost takto statutem vyloučena nebo nebyl-li dán souhlas valné hromady, pak je výslovně zákonem stanoveno, že je společníku plně zachováno právo na vystoupení ze společnosti z důležitého důvodu.

[74] Namenpapier, definice dle bankovního slovníčku banky UBS: cenný papír znějící na určité jméno, který je pro převod a uplatnění v něm inkorporovaného práva nezbytný, převoditelný pouze cesí. K dispozici v německém jazyce na internetových stránkách UBS, [cit. 5.9.2009], <http://www.ubs.com/1/g/about/bterms/content_n.html>

[75] DRENCKHAN, Helke. Die Schweizer GmbH-Reform 2007. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2006, č. 22, s. 1190 – 1196.

Souhlasu valné hromady není třeba v případech přechodu obchodního podílu děděním nebo na základě manželského práva majetkového nebo v rámci nuceného výkonu rozhodnutí. Valná hromada ovšem musí uznat takovou osobu jako osobu plně oprávněnou disponovat obchodním podílem a vykonávat s ním spojená práva. Valná hromada může toto odmítnout, ovšem jen pokud zároveň nabídne odkoupení obchodního podílu za částku rovnající se jeho skutečné hodnotě. Ve statutu může být opět odchylně stanoveno, že uznání není třeba.

3.5.7. Navyšování základního kapitálu

Také navyšování základního kapitálu doznalo změn směrem k ulehčení této operace. Nově probíhá stejně jako v případě akciové společnosti dvoustupňově. Nejprve musí valná hromada o navýšení rozhodnout dvoutřetinovou většinou přítomných hlasů, které zároveň musí tvořit absolutní většinu všech hlasů. Byl tak opuštěn princip jednomyslnosti v těchto otázkách[76]. Poté následuje fáze samotného provedení navýšení zakončená zápisem do obchodního rejstříku.

3.5.8. Orgány společnosti

Tak jako v jiných srovnatelných právních úpravách, je i ve švýcarském právu společností je nejvyšším orgánem společnosti s ručením omezeným valná hromada[77], které jsou vyhrazeny určité výlučné pravomoci, jejichž seznam byl nově o některé rozšířen. Dalším orgánem jsou pak jednatelé[78] společnosti, kterým jsou ovšem taktéž svěřeny některé pravomoci jako výlučné. Lze tak říci, že valná hromada a jednatelé mají částečně rovné postavení[79], neboť jsou oblasti, ve kterých jednatelé nepodléhají pokynům valné hromady.

3.5.9. Jednatelé

Švýcarské právo vychází z osobního základu ve vedení společnosti, kdy se počítá, že všichni společníci budou společně vykonávat jednatelská oprávnění, tedy

[76] Dokument zveřejněný švýcarskou pobočkou mezinárodní auditorské společnosti KPMG, GmbH-Recht. K dispozici na internetových stránkách KPMG, [cit. 5.9.2009], <http://www.kpmg.ch/waswirtun/8625.htm>.
[77] Die Gesellschafterversammlung.
[78] Die Geschäftsführer.
[79] DRENCKHAN, Helke. Die Schweizer GmbH-Reform 2007. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2006, č. 22, s. 1190 – 1196.

obchodní vedení společnosti jakož i její zastupování navenek. Ovšem je umožněno se od této koncepce odchýlit odlišnou úpravou ve statutu společnosti. Jednatele lze ustanovit z řad společníků nebo jiných fyzických osob. Nově již není stanovena povinnost, aby alespoň jeden ze společníků byl oprávněn jednat za společnost vůči třetím osobám, čímž se umožňuje dosáhnout vyššího stupňe profesionalizace ve vedení společnosti.

3.5.10. Zákaz konkurence společníků

Nově je upravena povinnost loajálnosti společníků vůči společnosti a zákaz konkurence, kdy je výslovně stanoveno, že jsou společníci povinni vyvarovat se činností a jednání, která mohou poškodit společnost či jinak negativně ovlivnit splnění jejího účelu. Společníci si ovšem mohou dohodnout ve statutu společnosti výjimky z tohoto zákazu, zejména pak povolení konkurujících činností, pokud k tomu dají všichni společníci písemný souhlas, popřípadě pokud souhlas vysloví valná hromada společnosti. Nejasnými zůstávají důsledky porušení zákazu konkurence, především zda-li je možné žádat po porušiteli náhradu škody z tohoto titulu[80].

3.5.11. Vystoupení společníka ze společnosti

S účinností reformy mohou společníci vystoupit ze společnosti, je-li dán důležitý důvod. Musí tak učinit prostřednictvím žaloby u soudu, který bude posuzovat, jsou-li naplněny zákonné podmínky. Společníci si také mohou ve statutu společnosti dohodnout právo na vystoupení ze společnosti a zároveň stanovit, jakéže důvody budou bez dalšího k takovému kroku opravňovat. Vystoupivšímu společníku náleží právo na vypořádací podíl ve výši odpovídající reálné hodnotě jeho obchodního podílu.

3.5.12. Vyloučení společníka ze společnosti

Také společnosti je dáno právo vyloučit společníka z důležitého důvodu, a to taktéž prostřednictvím příslušného soudu. Ve statutu lze upravit, že sama valná hromada může rozhodnout o vyloučení společníka z určitého, předem daného důvodu. I v tomto případě má vyloučený společník právo na vypořádací podíl odpovídající reálné hodnotě

[80] DRENCKHAN, Helke. Die Schweizer GmbH-Reform 2007. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2006, č. 22, s. 1190 – 1196.

jeho obchodního podílu. Pro případ vyloučení na základě statutární úpravy lze ve statutu také odchylně stanovit výši vypořádacího podílu.

3.5.13. Další související změny

Pro úplnost je třeba zmínit také další související změny v právních oblastech přímo souvisejících s právem společnosti s ručením omezeným.

K určitým změnám došlo v oblasti insolvenčního práva, zejména pak v otázkách podávání insolvenčního návrhu a s tím souvisejících povinností.

Významné změny pak přinesla s reformou práva společnosti s ručením omezeným spojená reforma v oblasti účetnictví, která především rozšířila povinnost nechat ověřovat účetní závěrku i na společnost s ručením omezeným. Tato povinnost není ale zavedena plošně, týká se jen společností s určitou výší obratu. Dále se rozeznává ověření řádné a ověření omezené. V této souvislosti lze také zmínit vznik nového úřadu pro dohled v této oblasti.

Neméně významnou novinkou, zejména pro každodenní praxi, je plná elektronizace obchodního rejstříku[81]. Bude tak umožněno prostřednictvím internetového portálu zcela zdarma nahlížet do obchodního rejstříku. Také podání je možno činit v elektronické podobě. Pro plnou elektronizaci byla stanovena pětiletá lhůta.

3.6. Hodnocení reformy odbornou veřejností

Jak již bylo v úvodu vyloženo, je švýcarská reforma práva společnosti s ručením omezeným reformou především modernizační vzešlou z potřeby tuto právní formu vybavit tak, aby plně odpovídala jejímu nově nabytému významu ve švýcarském hospodářském životě.

Tento cíl byl splněn, reforma je obecně přijímána velmi pozitivně[82], neboť přináší celou řadu výrazných ulehčení a významných zlepšení, přičemž se švýcarský zákonodárce vyvaroval převratných a kontroverze vyvolávajících změn. Ve srovnání s jinými evropskými reformami je tak švýcarský přístup k revizi vlastního práva společnosti s ručením omezeným relativně konzervativním. Švýcarský zákonodárce se

[81] DUC, Nikolas. Überblick über die neue Handelsregisterverordnung. Dokument zveřejněný švýcarskou pobočkou mezinárodní auditorské společnosti KPMG na internetových stránkách KPMG, [cit. 5.9.2009], <http://www.kpmg.ch/docs/20080312_Ueberblick_ueber_die_neue_Handelsregisterverordnung.pdf>.
[82] DRENCKHAN, Helke. Die Schweizer GmbH-Reform 2007. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2006, č. 22, s. 1190 – 1196.

rozhodl přizpůsobit právní úpravu dnešním potřebám, ovšem aniž by se nechal zcela vtáhnout do konkurenčního boje se zahraničními právními řády.

Zda byla provedená revize práva společnosti s ručením omezeným dostatečná a zvolený způsob ten nejvhodnější, prověří až delší praxe.

4. Velká Británie

4.1. Reforma práva společností

Také ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska došlo k podstatné reformě práva společností, a to včetně tamtí úpravy britské obdoby společnosti s ručením omezeným[83]. A to i přesto, že britská úprava byla a stále je v řadě evropských zemí vnímána jako největší konkurence ve vztahu k domácím úpravám, což je bezpochyby dáno její relativně široce pojatou liberálností. Svědčí o tom i fenomén útěku do Limited, který byl ostatně probrán již v úvodu této práce.

4.2. Historie reformy

Reformní zákon Companies Act 2006[84], byl podepsán britskou královnou 8. listopadu 2006, čímž byl završen celý zákonodárný proces a jemu předcházející dlouhá, více než čtrnáctiletá diskuse o nutnosti a podobě reformy práva společností[85]. V účinnost vstupovaly jeho jednotlivé části postupně. Až bude formálně dokončena jeho úplná implementace do britského práva, jejíž skončení je plánováno na říjen 2009, pak nový zákon plně nahradí dřívější úpravu práva společností provedenou zákonem Companies Act 1986[86].

Původně byl reformní zákon znám jako Company Law Reform Bill a měl být platný a účinný vedle zákona Companies Act 1986. Tato zamýšlená metoda právní úpravy byla velmi silně kritizována pro svou nepřehlednost[87], neboť by znamenala v jednotlivých otázkách paralelní práci s několika právními předpisy současně. Nakonec tak bylo přistoupeno k vytvoření jednoho konečného zákonného textu, který v plné šíři pokryje celou problematiku.

Co se cílů reformy v oblasti práva společnosti s ručením omezeným týče, je třeba především jmenovat snahu o prohloubení rozdílů mezi společnostmi malými, jejichž založení a chod má zůstat co nejjednodušší a finančně co nejméně náročný, a

[83] Private limited company, zkráceně Limited či Ltd. V rámci této právní formy můžeme rozlišovat dva podtypy, a to Private company limited by shares a Private company limited by guarantie.
[84] Companies Act 2006, 2006 Chapter 46.
[85] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným pod vlivem reforem. *Právní fórum*, 2007, č. 1, s. 13 - 22.
[86] Companies Act 1986, 1986 Chapter 6.
[87] DIERKSMEIER, Jochen, SCHARBERT, Markus. GmbH und englische Ltd. im Wettlauf der Reformen 2006. *BB (Betriebsberater)*, 2006, s. 1517 - 1523.

společnostmi velkými, jejichž úprava přeci jenom vyžaduje podrobnější pravidla s ohledem na ochranu věřitelů a dalších osob. Dalšími stěžejními tématy jsou zajištění dostatečné kapitálové vybavenosti při zachování stávající úpravy neznající minimální výši základního kapitálu v kontinentálním pojetí, usnadnění využívání kontrolních mechanismů ze strany společníků doprovázená celou řadou jednotlivých změn směřujících k větší flexibilitě[88].

Na okraj lze zmínit, že nově byla exekutivě svěřena pravomoc vydávat podzákonné legislativní akty také v oblasti práva obchodních společností, a to s cílem umožnit v případě nutnosti pohotově reagovat na nově nastalé skutečnosti[89].

4.3. Nejvýznamnější změny provedené reformou

Následuje vyložení nejvýznamnějších změn, které s sebou reforma přinesla.

4.3.1. Private limited company jako svébytná právní forma

Zatímco doposud byla v britském právu vnímána jako hlavní a výchozí společenskoprávní forma Public limited company, jíž byla také věnována větší pozornost, nová právní úprava reaguje na zvýšenou oblibu Private limited company v každodenní praxi. Vždyť „… 90 procent všech ve Velké Británii založených společností tvoří malé společnosti Private limited company s počtem společníků do pěti“[90].

Nová metoda právní úpravy je taková, že je řada otázek upravena obecně pro oba typy společnosti jednotně a až poté následuje odchylná, resp. specifická úprava pro Private limited company a stejně tak také specifická úprava pro Public limited company. Nejsou tak již výchozí úpravou ustanovení týkající se Public limited company, ale ustanovení obecná.

[88] DIERKSMEIER, Jochen, SCHARBERT, Markus. GmbH und englische Ltd. im Wettlauf der Reformen 2006. *BB (Betriebsberater)*, 2006, s. 1517 - 1523.
[89] Tento britský přístup není v evropském kontextu ojedinělý, neboť k obdobné delegaci pravomocí došlo též v Itálii, Francii a Španělsku.
[90] DIERKSMEIER, Jochen, SCHARBERT, Markus. GmbH und englische Ltd. im Wettlauf der Reformen 2006. *BB (Betriebsberater)*, 2006, s. 1517 - 1523., tuto informaci pak autoři citují z jimi uváděného zdroje: VISWANATJAN. *I.C.C.L.R.*, 2005, s. 377.

4.3.2. Ulehčení založení společnosti a zjednodušení fungování

Prostředkem dalšího zatraktivnění a rozšíření britské Private limited company je celá řada dílčích změn, kterými došlo k ulehčení samotného založení společnosti. Podstatně bylo zjednodušeno také její fungování obecně.

Především došlo k přizpůsobení náležitostí zakladatelských dokumentů[91]. Také byly vypracovány vzorové dokumenty, a to ve formě, kterou mohou společníci téměř bez dalšího převzít. Zajímavostí je, že k dispozici jsou jak ve zjednodušené, tak i v rozšířené podobě, což významně rozšiřuje okruh jejich použitelnosti.

Z pohledu dosavadního právního stavu je významnou změnou též vypuštění povinnosti, aby měla společnost jasně určený předmět činnosti[92]. Nově platí, že pokud není předmět činnosti výslovně omezen jen na určité činnosti přímo ve stanovách[93] společnosti, což je samozřejmě možno učinit, pak platí, že je předmět činnosti zcela neomezen.

Dále byla zrušena povinnost svolávat výroční valnou hromadu. Také došlo ke zkrácení doby potřebné pro svolání valné hromady, kdy je-li dán souhlas společníků držících nejméně 90 procent podílů na společnosti, pak postačí svolat valnou hromadu 14 dní před jejím konáním.

Při rozhodování společníků per rollam již není třeba dosáhnout jednomyslnosti, neboť nyní platí stejné požadavky jako u rozhodování činěného ústně na valné hromadě.

Taktéž v oblasti komunikace společnosti se společníky došlo k posunu tím, že je umožněno činit sdělení čistě elektronicky, a to i prostřednictvím internetových stránek společnosti.

4.3.3. Základní kapitál

Jak již bylo v úvodu této práce vyloženo, je právě tato část právní úpravy britské Private limited company v celé řadě zemí vnímána jako stěžejní konkurenční výhoda, která vede nemalý počet zakladatelů k rozhodnutí založit právě britskou formálně zahraniční společnost.

Britský zákonodárce si je toho velmi dobře vědom, a tak v této oblasti provedl

[91] Memorandum of association s funkcí zakladatelské smlouvy obsahující především základní identifikační znaky společnosti a společníků. Articles of association s funkcí stanov společnosti obsahující především základní pravidla fungování a organizace společnosti.
[92] Company´s object.
[93] Articles of association.

změny směrem k ještě vyššímu stupni liberálnosti, což bylo možné díky výše zmíněnému osamostatnění právní úpravy Private limited company od úpravy Public limited company, kde nelze z více důvodu připustit přespříliš liberální úpravu[94].

Došlo tak k rozšíření možností a zjednodušení procesu snižování základního kapitálu společnosti, kdy při dodržení všech formálních náležitostí postačí rozhodnutí společníků kvalifikovanou většinou o snížení základního kapitálu doprovázené prohlášením k tomu oprávněných osob řídících společnost[95] o tom, že je společnost plně solventní a dále že i po snížení základního kapitálu po dobu jednoho roku tomu nebude jinak. Postupuje-li se tímto způsobem, pak odpadá zdlouhavá nutnost vyžádat si přivolení soudu. Rovněž věřitelé společnosti nemohou bezprostředně zabránit prováděnému snižování základního kapitálu.

Nedošlo však ke zrušení dříve možného způsobu snížení základního kapitálu, kdy bylo zapotřebí pro tuto operaci získat přivolení soudu. Je poukazováno na skutečnost, že se této formy bude i nadále využívat[96]. Důvod tkví v odpovědnosti a s ní spojeným ručením řídících osob v případě snižování základního kapitálu prostřednictvím prohlášení o solventnosti. Toto jistě povede řadu řídících osob k rozhodnutí nepodstupovat přílišné riziko, pokud bude plánováno snižování ve větším rozsahu a zároveň nebudou moci dostatečně prokázat, že pro své prohlášení o solventnosti měli dostatek potřebných podkladů, z nichž by tvrzená solventnost zřetelně vyplývala.

Dále došlo ke zrušení zákazu finanční asistence, kdy napříště může společnost poskytnout finanční prostředky třetím osobám na nákup obchodních podílů ve společnosti samé.

4.3.4. Katalog povinností řídících osob

Převratnou novinkou je pak vytvoření uceleného seznamu obecných povinností řídících osob[97], kterých musí být dbáno při výkonu řídící funkce. Tento seznam vznikl

[94] Zřejmé to je již z faktu, že Public limited company je srovnatelnou právní formou jako akciová společnost. S tím také souvisí skutečnost, že se tak jedná o právní formu, na kterou dopadá restriktivní komunitární úprava.
[95] Directors, s působností srovnatelnou s jednateli společnosti.
[96] BROCKER, Moritz. "In the Line of Fire" - Die Pflichten des Directors und die vereinfachte Kapitalherabsetzung nach dem Companies Act 2006. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2009, č. 9, s. 477 - 480.
[97] General duties of directors.

především zpracováním jednotlivých, doposud platných povinností, které ovšem nebyly zaneseny v zákonném textu, neboť byly postupně vytvářeny rozhodovací praxí v rámci části britského práva nazývaného common law a equity.

Hlavním smyslem je zpřehlednit celý systém povinností a vytvořit tak jakési základní vodítko zejména pro řídící osoby v malých společnostech[98], u kterých nelze očekávat perfektní znalost celé právní problematiky.

Nicméně se nejedná o úplné nahrazení dosavadních pravidel, neboť tato zůstávají nadále aktuální a účinná. Přímo k zákoně je výslovně uvedeno, že pravidla common law a equity budou nadále sloužit zejména pro podrobný výklad a aplikaci jednotlivých povinností[99], které především míří k zachování loajality vůči společnosti a k zajištění odpovídající péče v hospodaření a dalších záležitostech společnosti.

4.4. Hodnocení reformy odbornou veřejností

Nová právní úprava je vystavěna tak, že nenutí již existující společnosti k úpravě jejich organizace, protože těmto pouze nabízí možnost využití nově upravených výhod.

Co se celkového pohledu na reformu týče, ta přináší opravdu celou řadu ulehčení a zjednodušení, která jsou odborníky vnímána pozitivně[100]. Zejména je třeba vyzdvihnout zpřehlednění celé právní úpravy, což jistě umožní další rozšíření britské Limited, a to i mimo území Spojeného království.

Ovšem tak jako u každé rozsáhlejší reformy je třeba i v případě britské reformy dodat, že otázku, zda byly provedené změny práva společnosti dostatečné a zda šly správným směrem, zodpoví až delší prověření praxí.

[98] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným pod vlivem reforem. *Právní fórum*, 2007, č. 1, s. 13 - 22.
[99] O povaze obecných povinností řídících osob viz článek 170 Companies Act 2006, jednotlivá pravidla jsou pak obsažena v následujících článcích 171 až 177 Companies Act 2006.
[100] BROCKER, Moritz. "In the Line of Fire" - Die Pflichten des Directors und die vereinfachte Kapitalherabsetzung nach dem Companies Act 2006. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2009, č. 9, s. 477 - 480.

5. Itálie

5.1. Italské právo společností

V Italské republice je právo společností upraveno v občanském zákoníku[101], a to včetně italské obdoby společnosti s ručením omezeným[102].

Před rozebráním vlastní reformy je vhodné zmínit, že italský zákonodárce zvolil takovou metodu právní úpravy, že provedl obecnou úpravu společností osobních a dále obecnou úpravu společností kapitálových. Jednotlivé právní formy společností pak pojal již jen jako specifické přizpůsobení oněch obecných ustanovení. V důsledku této metody tak vznikla značná blízkost jednotlivých společností, v případě společnosti s ručením omezeným pak zjevná podobnost k akciové společnosti, která byla vnímána jako základní typ kapitálové společnosti[103].

Toto pojetí ovšem doznalo v posledních patnácti letech několika výrazných změn, neboť bylo nově podrobněji upraveno především právo akciových společností kótovaných na burze, kde je silná snaha o maximální ochranu třetích osob a zejména též investorů. V neposlední řadě došlo také k rozsáhlejší harmonizaci v této oblasti prostřednictvím komunitárního práva.

5.2. Reforma práva společnosti s ručením omezeným

V návaznosti na předchozí je pak třeba doplnit, že reformou prošla i právní úprava společností nekótovaných na burze. Je pak jen logické, že značná pozornost byla věnována právě společnosti s ručením omezeným, neboť se jedná v Itálii o nejrozšířenější právní formu podnikání[104].

Tím se společnost s ručením omezeným do značné míry odpoutala od společnosti akciové a od účinnosti reformy ji již nelze chápat jen jako její „menší

[101] Codice Civile, Regio Decreto 16 marzo 1942, n. 262. Právo společností je pak upraveno v knize páté, titul V, společnost s ručením omezeným pak v článku 2462 a následující.
[102] Società a responsabilità limitata, zkráceně s.r.l. či srl.
[103] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným pod vlivem reforem. *Právní fórum*, 2007, č. 1, s. 13 - 22.
[104] CARRARA, Cecilia. The Private Limited Company in Italian Law in a comparative perspective. 13.11.2008. K dispozici na internetových stránkách Svobodné univerzity Berlín, [cit. 5.9.2009], <http://www.geisteswissenschaften.fu-berlin.de/italienzentrum/media/power_point/lecture_FU_2008-edm.ppt>. Shodně též: SANGIOVANNI, Valerio. Die Neuregelung der Geschäftsführung in der italienischen società a responsabilità limitata. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2006, č. 24, s. 1316 – 1321.

sestřičku“[105]. Pokud byly odkazy na právo akciové v minulosti pravidlem, pak jsou dnes již spíše jen výjimkou.

Reforma byla provedena novelizací občanského zákoníku legislativním dekretem[106], a to s účinností od 1. ledna 2004.

5.3. Hlavní body reformované právní úpravy

5.3.1. Základní kapitál

Minimální výše základního kapitálu byla ponechána v nezměněné podobě, obnáší tedy 10.000 €. Jeho maximální výše stanovena není, ovšem je-li vyšší než 120.000 €, pak na společnost dopadají další povinnosti známé z akciového práva, například v oblasti účetnictví a jeho ověřování, a povinně se vytváří další orgán společnosti, dozorčí rada.

Zjednodušení doznala úprava splácení vkladů. Zásadní novinkou je pak ustanovení, že nepeněžitým vkladem mohou být autorská a průmyslová práva, ale i poskytnuté služby či dokonce výkon práce[107], pokud mají pro společnost reálnou ekonomickou hodnotu a je možné je náležitě ocenit. Peněžitý vklad musí být před vznikem společnosti splacen pouze z jedné čtvrtiny, jen v případě jediného společníka je vyžadováno splacení sto procentní. Peněžité plnění lze nahradit bankovní zárukou či adekvátním pojišťovacím produktem[108], bankovní zárukou lze též zajistit splacení nepeněžitého vkladu ve výkonech.

5.3.2. Obchodní podíl

Každý ze společníků může i nadále mít ve společnosti pouze jeden obchodní podíl[109]. Obchodní podíl nelze inkorporovat do cenného papíru a převádí se formou notářského zápisu. Nově, od roku 2008, lze alternativně provést převod zvláštní formou

---

[105] BADER, Klaus. Die neue società a responsabilità limitata in Italien. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 22, s. 1474 – 1477.
[106] Decreto legislativo n. 6 del 17 gennaio 2003.
[107] Dokument zveřejněný italskou pobočkou mezinárodní auditorské a konzultantské společnosti Deloitte, The Reform of Corporate Law, Legislative Decree no. 6, January 17, 2003. K dispozici na internetových stránkách Deloitte, [cit. 5.9.2009], <http://www.deloitte.com/dtt/cda/doc/content/NewCivilCode.pdf>.
[108] CARRARA, Cecilia. The Private Limited Company in Italian Law in a comparative perspective. 13.11.2008. K dispozici na internetových stránkách Svobodné univerzity Berlín, [cit. 5.9.2009], <http://www.geisteswissenschaften.fu-berlin.de/italienzentrum/media/power_point/lecture_FU_2008-edm.ppt>.
[109] Quota.

účetní certifikace. Účinnost pak nastává zápisem do obchodního rejstříku.

V případě vícenásobného převodu jednoho obchodního podílu se vlastníkem stává osoba, která byla v dobré víře a která byla jako první zapsána do obchodního rejstříku.

5.3.3. Jednatelé společnosti

Jednatelé[110] jsou jmenováni společníky, a to i z řad „profesionálů z ulice“. Jednatelům náleží jak obchodní vedení společnosti, tak i její zastupování navenek. Jejich počet a organizace jednatelských oprávnění musí být součástí zakladatelských dokumentů. Nestane-li se tak, jsou jednateli automaticky společníci.

Je-li jmenováno více jednatelů[111], pak musí být stanoveno ve stanovách, jaká mají jednatelská oprávnění. Nabízí se více možnosti. Buď je vytvořena jako kolektivní orgán správní rada, kdy jednotlivé osoby musí vykonávat správu společnosti pouze kolektivně. Nebo má každý z jednatelů stanoveny vlastní úkoly a jsou mu svěřeny vlastní pravomoci, které vykonává nezávisle na ostatních jednatelích. Určitou modifikací je pak systém, kdy jednatelé v zásadě jednají jednatelé samostatně, ovšem je stanoveno, že v určitých záležitostech musí rozhodovat většinově. V rámci smluvní autonomie mohou společníci prostřednictvím společenské smlouvy vytvořit hybridní systém šitý společnosti na míru[112].

5.3.4. Společníci a valná hromada, jednatelská oprávnění

Reforma přinesla do této oblasti vyšší míru dispozitivnosti a společníkům tak byla dána větší volnost v uspořádání vzájemných vztahů, a to jak mezi sebou navzájem, tak především i vůči jednatelům. Co se formulování jednatelských oprávnění týče, poskytuje občanský zákoník značnou flexibilitu. Je stanoven okruh záležitostí, které spadají výhradně do působnosti valné hromady a nelze je převést na nikoho jiného. Ovšem v řadě dalších případů mohou společníci rozhodnout, zda budou svěřeny taktéž výhradně valné hromadě či je naopak přidat do kompetence jednatelů.

Společenská smlouva může také odchylně od obecné zákonné úpravy stanovit práva jednotlivých společníků dle zvláštních potřeb, zejména pak podíl na zisku a podíl

[110] Amministratori.
[111] Consiglio di amministrazione.
[112] SANGIOVANNI, Valerio. Die Neuregelung der Geschäftsführung in der italienischen società a responsabilità limitata. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2006, č. 24, s. 1316 – 1321.

na hlasovacích právech. Z velmi obecné formulace v zákoně někteří odborníci dovozují, že lze taktéž jednotlivým společníkům přiznat právo veta v celé řadě jasně určených záležitostí[113].

5.3.5. Jednočlenné společnosti

Italské právo sice již dříve umožňovalo zakládání jednočlenných společností s ručením omezeným, ovšem jejich právní úprava obsahovala řadu dodatečných povinností. Zejména pak rozšířené ručení jediného společníka za závazky společnosti, kdy sice primárně odpovídala za své závazky sama společnost, ale ručení vznikalo ve velkém množství případů[114].

Reformou došlo k výraznému uvolnění těchto pravidel. Jediný společník společnosti, ať už osoba fyzická či právnická, a to na rozdíl od společníků společnosti s členitou vlastnickou strukturou, sice nadále ručí za závazky společnosti, ovšem jen za určité situace. Je tomu tak tehdy, nebyl-li vklad řádně splacen nebo pokud jediný společník nesplnil jemu uložené publikační povinnosti.

5.3.6. Vystoupení ze společnosti

Nově bylo podrobně upraveno vystoupení společníka ze společnosti s ručením omezeným. Hlavním cílem zákonodárce bylo vytvořit dostatečnou ochranu minoritních společníků, jejichž investice tak nemůže být svévolně znehodnocována.

Vystoupení je možné jen z důvodů v zákoně upravených, které jsou stanoveny kogentně, a společníku musí být vyplacen vypořádací podíl rovnající se částce reálné hodnoty jeho obchodního podílu ve společnosti. Společenská smlouva může stanovit horní hranici či paušalizovat vypořádací podíl. Vypořádací podíl musí být vyplacen ostatními společníky ve lhůtě šesti měsíců. Neučiní-li tak společníci, musí být vypořádací podíl vyplacen z prostředků společnosti, a to z jejích rezervních fondů či prostřednictvím snížení základního kapitálu. Jelikož i na tuto operaci dopadají pravidla pro snižování základního kapitálu, může se stát, že ani tímto způsobem nedojde k vyplacení vypořádacího podílu. V takovém případě musí být přikročeno k likvidaci společnosti.

---

[113] BADER, Klaus. Die neue società a responsabilità limitata in Italien. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 22, s. 1474 – 1477.
[114] BADER, Klaus. Die neue società a responsabilità limitata in Italien. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 22, s. 1474 – 1477.

Zákonným důvodem pro vystoupení společníka ze společnost je podání výpovědi, byla-li společnost založena na dobu neurčitou. Ani společenská smlouva nemůže výpověď zapovědět, možné je jen stanovit určitou delší výpověďní lhůtu. Dalším důvodem je ve společenské smlouvě stanovená nepřevoditelnost obchodních podílů či převoditelnost vázaná na souhlas orgánů společnosti, aniž by byla jasně dána kritéria pro neudělení souhlasu. Vystoupení je též umožněno v případě změny právní formy společnosti nebo změny jejího předmětu činnosti, dále přeměna společnosti, přemístění sídla do ciziny, skutečná změna předmětu činnosti společnosti a změny společenské smlouvy týkající se vystoupení ze společnosti a převodu obchodního podílu.

5.3.7. Financování z cizích zdrojů formou vydávání dluhopisů

Nově mohou společnosti s ručením omezeným vydávat vlastní dluhopisy[115], které lze označit za reálnou alternativu k bankovním úvěrům. Pokud chce společnost dluhopisy vydávat, musí její společenská smlouva obsahovat podrobná pravidla pro tyto finanční operace. Dle nich je přijímáno rozhodnutí o jednotlivé emisi a jejích konkrétních podmínkách, které se zapisuje též do obchodního rejstříku.

Z důvodu ochrany trhu omezil zákonodárce okruh potencionálních investorů na kvalifikované investory, kteří podnikají na kapitálovém trhu na základě zvláštního zákona a podléhají z toho titulu také státnímu dozoru. Prodá-li kvalifikovaný investor dluhopis dále laikovi, pak mu vzniká ručení pro případ platební neschopnosti společnosti.

5.4. Hodnocení reformy odbornou veřejností

Reforma, ač vyzdvihována i kritizována, je považována za milník italského práva společností[116]. Pozitivně je vnímána zejména nově upravená ochrana minoritních společníků, kterým dává velmi silnou vyjednávací pozici. Také nová úprava jednočlenných společností je vítána, neboť již umožňuje jejich opravdové použití namísto dříve běžné praxe zakládání formálně vícečlenných společností.

Italská společnost s ručením omezeným, která je jasně kapitálovou společností,

[115] Titoli di debito.
[116] BADER, Klaus. Die neue società a responsabilità limitata in Italien. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 22, s. 1474 – 1477.

byla reformou obohacena o některé osobní prvky.

Díky odpoutání se od akciové společnosti došlo také k významnému uvolnění právní úpravy, která je nyní do značné míry dispozitivní a poskytuje tak praxí tolik žádanou flexibilitu. Společníci si mohou „svou“ společnost s ručením omezeným vymodelovat dle specifických potřeb a požadavků.

Použitelnost jednotlivých změn pro praxi však ukáže až důkladné prověření v delším časovém horizontu.

6. Francie

6.1. Reforma

Zásadní reformou prošlo v letech 2003 a 2004 také právo společnosti s ručením omezeným ve Francouzské republice, jehož jádro je upraveno ve francouzském obchodník zákoníku[117]. Stalo se tak skrze několik právních předpisů[118], které novelizovaly celou řadu dalších právních předpisů s cílem zlepšit podnikatelské prostředí ve Francii.

Co se práva společnosti s ručením omezeným týče, pak došlo především ke zjednodušení založení společnosti a celý proces vzniku je tak přehlednější, snazší a rychlejší, což má přinést zvýšený počet nově zakládaných společností[119]. Z tohoto pohledu lze reformu označit za modernizační a deregulační. Francouzský zákonodárce se také pokusil vyzbrojit francouzskou společnost s ručením omezeným[120] prostřednictvím celé řady jednotlivých opatření tak, aby obstála v probíhající soutěži právních řádů v rámci Evropské unii, jak již bylo obecně vyloženo v úvodu této práce.

6.2. Stěžejní body reformované právní úpravy

Následuje výklad stěžejních částí reformované právní úpravy.

6.2.1. Založení a vznik společnosti

Dle francouzského práva stačí k založení společnosti s ručením omezeným vypracování stanov společnosti a vyplnění jednotného formuláře, který je třeba se všemi dokumenty předat k tomu zřízenému centrálnímu místu[121], kde dojde ke kontrole úplnosti a správnosti. Následně jsou všechny podklady předány příslušným úřadům, aniž by tak museli činit sami zakladatelé, a zároveň je zajištěno zákonem požadované zveřejnění. Již v tomto okamžiku existuje formující se společnost, které je přidělena

[117] Code de commerce.
[118] Zejména zákonem Loi n°2003-721 du 1 août 2003 pour l'initiative économique, NOR: ECOX0200174L; dále nařízením Ordonnance n°2004-274 du 25 mars 2004 portant simplification du droit et des formalités pour les entreprises, NOR: JUSX0400007R.
[119] MEYER, Justus, SÖREN, Ludwig. Französische GmbH-Reform 2003/2004: Gründungserleichterungen und weitere „Vereinfachung des Rechts“. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 8, s. 459 – 464.
[120] Société à responsabilité limitée, zkráceně SARL.
[121] Centre de Formalités des Entreprises, což je zvláštní orgán zřizovaný příslušnou regionální průmyslovou a hospodářskou komorou.

rejstříkovým soudem jasná identifikace a zakladatelé mají široké možnost činit všechny potřebné kroky před vznikem společnosti, které je oprávněn provádět též jednatel.

Ovšem je třeba zdůraznit, že zůstal plně zachován princip vzniku společnosti, neboť tato sama vzniká jako právnická osoba až zápisem do obchodního rejstříku. Za závazky vzniklé před vznikem společnosti odpovídají solidárně osoby, které jednaly. Mají-li být převzaty společností, musí se tak stát výslovně, a to buď na základě stanov, rozhodnutím společníků či klasickým smluvním převzetím závazku.

Ke zrychlení celého procesu lze využít elektronické komunikace, avšak není pro zakladatele povinná. Jak obchodní komory, tak i úřady ji v široké míře pro vzájemnou komunikaci využívají[122]. Uvádí se, že průměrně trvá proces vzniku společnosti sedm dní[123].

Zjednodušení doznala taktéž úprava těch případů, kdy se nepodaří dovést nově založenou společnost až ke vzniku. V takovém případě je nově snazší žádat zpět již poskytnutá plnění na vklady.

6.2.2. Zvýšení maximálního počtu společníků

Pro společnost s ručením omezeným platí omezení maximálního počtu společníků, kterých smí být nejvýše sto, přičemž dříve to byla polovina, tedy padesát. Spolu s touto změnou došlo ke zpřísnění sankce za porušení této povinnosti. Nenapraví-li společníci vzniklou situaci jedním z možných způsobů, tedy změnou právní formy nebo reorganizací vlastnické struktury, pak je společnost uplynutím jednoho roku, namísto dřívějších dvou, automaticky zrušena.

Tato změna je hojně kritizována jak francouzskou[124], tak i zahraniční odbornou veřejností[125] jako zbytečná, neboť stočlenná společnost s ručením omezeným se nutně blíží akciové společnosti a ztrácí tak své osobní prvky. Lze si jen stěží představit, že by společnost s takto širokou vlastnickou strukturou mohla jednodušeji fungovat, což byl

[122] MEYER, Justus, SÖREN, Ludwig. Französische GmbH-Reform 2003/2004: Gründungserleichterungen und weitere „Vereinfachung des Rechts“. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 8, s. 459 – 464.
[123] Dokument zveřejněný portálem EOROSCOP.CZ, Aktualizovaná a rozšířená pravidla pro volný pohyb služeb a svobodu usazování v EU. K dispozici na internetových stránkách EUROSCOP.CZ, [cit. 5.9.2009], <http://www.euroskop.cz/gallery/36/11011-fr.pdf>.
[124] MEYER, Justus, SÖREN, Ludwig. Französische GmbH-Reform 2003/2004: Gründungserleichterungen und weitere „Vereinfachung des Rechts“. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 8, s. 459 – 464.
[125] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným pod vlivem reforem. *Právní fórum*, 2007, č. 1, s. 13 - 22.

jeden z proklamovaných cílů reformy. Ovšem je třeba říci, že o počtu společníků budou konec konců vždy rozhodovat pouze společníci samotní. Je tak vždy na nich, aby si vymodelovali společnost pro své záměry co nejvhodnější.

6.2.3. Základní kapitál

Zcela jistě nejvýraznější a nejdiskutovanější změnou, kterou reforma přinesla, bylo zrušení minimální výše základního kapitálu společnosti s ručením omezeným, která byla ve Francii stanovena od zavedení této právní formy v roce 1925 a před zrušením byla stanovena na 7.500 €, což byl ve srovnání s obdobnými právními úpravami v Evropě relativně liberální přístup[126].

V současné době je tak stanovení výše základního kapitálu plně na uvážení společníků, a tudíž může být i jen symbolické. S tím souvisí též rozvolnění pravidel pro splácení vkladů, kdy při založení společnosti postačí splatit pouhou pětinu a zbylou část splatit v následujících pěti letech. Ovšem společníky zvolená výše základního kapitálu musí být řádně splacena.

Zjednodušení doznala též ustanovení regulující vnášení nepeněžitých vkladů spočívajících ve službách a pracovních výkonech, která byla do francouzského práva zavedena již v roce 2001.

6.2.4. Převod obchodních podílů

I tato oblast byla liberalizována, neboť pro převod obchodního podílu již není třeba formy notářského zápisu. Postačí písemná forma, oznámení společnosti a zápis do obchodního rejstříku.

Zajímavostí je, že další náležitosti převodu obchodního podílu se liší v závislosti na osobě nabyvatele. Nejsnazším případem je převod na jiného stávajícího společníka, který není nijak omezen či podmíněn, není-li ve stanovách společnosti stanoveno jinak, například že je nutný souhlas ostatních společníků. V zásadě to samé platí též o převodech na blízké rodinné příslušníky.

Nově je naroveň smluvnímu převodu postaveno i nabytí obchodního podílu děděním, přičemž byl tento případ dříve nejasný a výslovné úpravy tak bylo skutečně zapotřebí. Zároveň získali společníci širší možnosti stanovit ve stanovách společnosti

[126] MEYER, Justus, SÖREN, Ludwig. Französische GmbH-Reform 2003/2004: Hintergründe und „Ein-Euro-GmbH“. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 6, s. 346 – 351.

podrobnější pravidla právě pro případ smrti společníka a s tím související přechod obchodního podílu na dědice. Zejména pak lze zcela vyloučit vstup dědice do společnosti a zachovat tak stávající osobní složení či jeho vstup podmínit souhlasem.

V případě, že je nabyvatelem obchodního podílu třetí osoba, pak musí být dán souhlas valné hromady s takovým převodem, přičemž nově postačí k udělení souhlasu prostá většina hlasů. Ovšem ve stanovách lze stanovit podmínky tvrdší. Cílem tohoto ustanovení je udržet osobní rozměr společnosti s ručením omezeným a zároveň přitom zvýšit flexibilitu pro případy, kdy si to společníci budou přát.

Společníku, kterému nebyl dán souhlas k převodu jeho obchodního podílu, je poskytnuta ochrana před šikanou ze strany ostatních společníků tím, že tito mají za určitých okolností povinnost buď podíl odkoupit nebo najít vhodného zájemce. Nově je vyjasněn postup v případě uplatnění tohoto práva, tedy práva na odkoupení obchodního podílu. Dříve totiž bylo jeho uplatnění již nezvratné, a to bez ohledu na skutečnost, jakou cenu obchodního podílu stanovil znalec[127]. Zkrátka po vyzvání ostatních společníků k odkoupení podílu již nemohl nikdo do celé transakce v podstatě zasahovat, neboť podmínky stanovil zákon a cenu pak dle zákonných pravidel stanovený znalec. Nyní může společník z celé transakce „couvnout“ i v momentě, kdy je stanovena cena jeho obchodního podílu, což je jistě základním kritériem pro jeho konečné rozhodnutí. Taktéž je připuštěno, aby si společníci ve stanovách určili od zákona odlišný způsob ocenění obchodního podílu.

6.2.5. Správa společnosti

Ve francouzské právní úpravě mají relativně silné postavení jednatelé[128], kteří nejsou v zásadě vázáni pokyny a plně odpovídají za obchodní vedení společnosti. Reforma jejich pravomoci ještě rozšířila, takže nyní mohou nově například navrhovat změnu sídla v rámci určité oblasti či iniciovat úpravy stanov tak, aby odpovídaly platné a účinné legislativě. Zároveň ovšem nedošlo k rozšíření jejich odpovědnosti, resp. ručení pro případ chybných rozhodnutí. Pro úplnost je však třeba doplnit, že jednatelé podléhají ručení v případě insolvence společnosti.

Zjednodušení doznala také úprava provádění změn ve funkci jednatele, ať už

[127] MEYER, Justus, SÖREN, Ludwig. Französische GmbH-Reform 2003/2004: Gründungserleichterungen und weitere „Vereinfachung des Rechts“. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 8, s. 459 – 464.
[128] Les gérants.

odvoláním stávajícího nebo především jmenováním nového jednatele, kdy bylo sníženo kvórum pro přijmutí potřebných rozhodnutí valnou hromadou.

6.2.6. Financování z cizích zdrojů formou vydávání dluhopisů

Novinkou je zrušení dříve platného zákazu vydávat dluhopisy. Nově tak mohou i velké společnosti s ručením omezeným za splnění určitých podmínek využít i této formy financování. Vydávat obligace mohou pouze ty společnosti, které sestavují a schvalují účetní závěrku a zároveň splňují alespoň dvě z následujících tří podmínek: bilanční suma společnosti přesahuje 1,55 milionu €, daňový obrat přesahuje 3,1 milionu €, průměrný počet zaměstnanců přesahuje 55.

Rozhodnutí o emisi dluhopisů je výlučně v kompetenci valné hromady. Dluhopisy mohou znít pouze na jméno, přičemž okruh potencionálních investorů je velmi omezený, neboť společnosti je zakázáno učinit veřejnou nabídku. Taktéž veřejné obchodování na regulovaných trzích peněžních nástrojů je zakázáno. Společnost tak smí oslovit jen tzv. kvalifikované investory, kteří podnikají na kapitálovém trhu dle příslušných právních předpisů, a další v zákoně určené osoby. Na společnost s ručením omezeným se navíc vztahuje povinnost vypracovat prospekt cenného papíru.

6.3. Hodnocení reformního balíčku odbornou veřejností

Celkově je reforma hodnocena pozitivně, zejména zjednodušení založení a celého procesu vzniku[129]. Určité rozpaky pak vzbuzují ustanovení, která společnost s ručením omezeným přeci jenom přibližují k akciové společnosti, čímž logicky ztrácí některé jednotlivé osobní prvky.

V dalších oblastech nešla reforma cestou rozsáhlých změn, ale spíše přinesla celou řadu jednotlivých deregulačních opatření s cílem právní formu společnosti s ručením omezeným zatraktivnit a tím přispět k jejímu dalšímu rozšíření, což se dle dostupných statistických údajů skutečně povedlo[130].

Revoluční zrušení minimální výše základního kapitálu budí neustále určité kontroverze, což ostatně ve všech státech, kde se diskuse na toto téma vedla či vede.

[129] MEYER, Justus, SÖREN, Ludwig. Französische GmbH-Reform 2003/2004: Gründungserleichterungen und weitere „Vereinfachung des Rechts“. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 8, s. 459 – 464.
[130] MEYER, Justus, SÖREN, Ludwig. Französische GmbH-Reform 2003/2004: Gründungserleichterungen und weitere „Vereinfachung des Rechts“. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 8, s. 459 – 464.

Blíže bylo toto téma vyloženo výše. Ve Francii například banky zareagovaly na nově vzniklou situaci tak, že žádají mnohem vyšší resp. bezpečnější záruky v případě úvěrů poskytnutých společnosti s velmi nízkou výší základního kapitálu. Toto se též odrazilo v počtu a zvoleném základním kapitálu nově zakládaných společností[131], kdy nejnižší výše kapitálu nepatří mezi preferované. Stěžejní uplatnění nízko kapitálových společností pak hlásí oblasti poskytování služeb a obchodu, jak bylo ostatně očekáváno.

[131] MEYER, Justus, SÖREN, Ludwig. Französische GmbH-Reform 2003/2004: Gründungserleichterungen und weitere „Vereinfachung des Rechts“. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 8, s. 459 – 464.

7. Španělsko

7.1. Španělské právo společnosti s ručením omezeným

Ve Španělském království je právo společnosti s ručením omezeným upraveno v samostatném zákoně[132] zabývajícím se pouze touto právní problematikou.

V roce 2003 vstoupila v účinnost rozsáhlá novela[133] tohoto zákona, která přinesla řadu změn týkajících se společnosti s ručením omezeným[134] a která dále zavedla novou právní formu, tzv. novou společnost s ručením omezeným[135], která je v podstatě jen značnou modifikací klasické společnosti s ručením omezeným, ovšem v mnoha směrech.

Metoda právní úpravy je taková, že obecně se vždy použijí ustanovení týkající se společnosti s ručením omezeným, ovšem kromě případů kdy zákon obsahuje zvláštní úpravu pro novou společnost s ručením omezeným nebo kdy stanoví, že se obecná úprava na tuto formu neaplikuje, popř. pokud tak vyplývá z logiky věci.

7.2. Nová společnost s ručením omezeným

Tato nová právní forma, někdy také nazývaná jako „blesková společnost s ručením omezeným“[136] či „společnost s ručením omezeným – nový podnik“[137], je zajímavou alternativou ke klasické společnosti s ručením omezeným pro účely malého a středního podnikání.

7.2.1. Založení

Zakladateli a následně společníky mohou být pouze fyzické osoby, přičemž jejich počet nesmí být vyšší pěti. Vznik jednočlenných společností není zakázán, ovšem jedna osoba smí založit pouze jednu jednočlennou novou společnost s ručením omezeným.

Celý postup při zakládání je výrazně zjednodušen a především urychlen, neboť

[132] Ley 2/1995, de 23 de marzo, de Sociedades de Responsabilidad Limitada.
[133] Ley 7/2003, de 1 de abril, de la sociedad limitada Nueva Empresa por la que se modifica la Ley 2/1995, de 23 de marzo, de Sociedades de Responsabilidad Limitada.
[134] Sociedad de Responsabilidad Limitada, zkráceně Sociedad Limitada, S.R.L. či S.L.
[135] Sociedad Limitada Nueva Empresa, zkráceně SLNE.
[136] VIETZ, Nadja. Verabschiedung des Gesetzes über die neue Blitz-GmbH in Spanien. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2003, č. 9, s. 523 – 524.
[137] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným – tradiční a nová. *Obchodní právo*, 2008, č. 6, s. 14 - 27.

celý proces probíhá prostřednictvím elektronické komunikace, a to včetně nutných povolení, oznámení a notářských ověření. Tím je dosaženo rekordně krátkého času, uvádí se pouhých 48 hodin[138] nebo dokonce jen 24 hodin[139], potřebného ke vzniku právnické osoby, kterou nová společnost s ručením omezeným je. Pro srovnání lze uvést, že délka procesu založení klasické společnosti s ručením omezeným se udává v rozmezí od 36 dnů do tří měsíců[140].

Veškeré podklady nutné pro založení společnosti jsou obsaženy v jediném speciálním elektronickém dokumentu[141], který je notářem po ověření v něm uvedených skutečností elektronicky odeslán příslušným úřadům a obchodnímu rejstříku, které pak mohou následovně provést předepsané kroky v co nejkratším čase.

7.2.2. Firma

Na rozdíl od společnosti s ručením omezeným obsahuje firma společnosti povinně osobní kmen, kterým je jméno jednoho ze společníků, a firemní dodatek identifikující tuto specifickou právní formu. I tato povinnost slouží k urychlení procesu vzniku, neboť tak není třeba podstupovat povinné prověření unikátnosti zamýšlené firmy v registru příslušného úřadu.

7.2.3. Základní kapitál

Minimální výše základního kapitálu je obdobná jako v případě společnosti s ručením omezeným a obnáší 3.012 €. Specificky je ovšem stanovena maximální výše základního kapitálu, která nesmí překročit 120.202 €. Pro společnost s ručením omezeným žádná taková horní hranice stanovena není.

Vklad musí být při vzniku společnosti plně splacen, přičemž je připuštěn vklad pouze v peněžité formě.

---

[138] VIETZ, Nadja. Verabschiedung des Gesetzes über die neue Blitz-GmbH in Spanien. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2003, č. 9, s. 523 – 524.
[139] BASCOPÉ, Hugo, HERING, Alexander. Die Spanische Gesellschaft mit beschränkter Haftung (Sociedad de Responsabilidad Limitada, SRL) Errichtung, Organisation, Liquidation und Besteuerung. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 10, s. 609 – 615.
[140] Dokument zveřejněný portálem EUROSCOP.CZ, Aktualizovaná a rozšířená pravidla pro volný pohyb služeb a svobodu usazování v EU. K dispozici na internetových stránkách EUROSCOP.CZ, [cit. 5.9.2009], <http://www.euroskop.cz/gallery/36/11030-es.pdf>.
[141] Documento Único Electrónico (DUE).

7.2.4. Další zvýhodnění

Nová společnost s ručením omezeným je zvýhodněna také v oblasti daňové a především v oblasti účetnictví, které vede ve zjednodušené formě a nemusí sestavovat a ověřovat roční účetní závěrku, neboť postačí řádné vedení účetních knih.

7.2.5. Vyhlídky nové právní formy

Španělská vláda si od zavedení této právní formy slibovala posílení malého a středního podnikání, které hraje ve španělském hospodářství velmi významnou roli.[142]

V případě malých, zejména rodinných podniků, se tato nová právní forma jistě stane žádanou a využívanou, neboť nabízí výrazná ulehčení a další výhody, po kterých právě tito zakladatelé všeobecně ve všech zemích volají. Zároveň se však nikdy nemůže stát obecnou alternativou ke společnosti s ručením omezeným ve všech případech, neboť obsahuje také řadu významných omezení.

7.3. Společnost s ručením omezeným

Jak již bylo uvedeno, částečně reformována byla též základní forma španělské společnosti s ručením omezeným, jejíž právní úprava je v určitém rozsahu též aplikovatelná na novou společnost s ručením omezeným, jak je ostatně vyloženo výše.

7.3.1. Založení

Zakladateli a společníky společnosti mohou být jak osoby fyzické, tak samozřejmě i osoby právnické.

Zakladatelskými dokumenty jsou stanovy a společenská smlouva, která musí obsahovat všechny zákonem požadované náležitosti, zejména pak identifikaci společníků, výši základního kapitálu a odpovídajících vkladů, organizační strukturu společnosti a identifikační údaje prvních jednatelů. Je vyžadováno vypracování ve formě notářského zápisu.

Přílohou společenské smlouvy jsou stanovy, které pak formulují základní charakteristiku společnosti, neboť obsahují především určení firmy, sídla a předmětu činnosti a účelu společnosti, dále základního kapitálu a jednotlivých obchodních podílů,

[142] VIETZ, Nadja. Verabschiedung des Gesetzes über die neue Blitz-GmbH in Spanien. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2003, č. 9, s. 523 – 524.

účetního období a podrobnější pravidla organizace a fungování orgánů společnosti.

Společnost vzniká zápisem do obchodního rejstříku.

7.3.2. Jednočlenné společnosti

Zákon nově výslovně připouští založení jednočlenné společnosti, které bylo v minulosti obcházeno zejména založením dvoučlenné společnost s následným převodem obchodního podílu na jediného společníka[143].

Pro společníka jednočlenné společnosti, ať už nově založené nebo vzniklé koncentrací obchodních podílů, platí publikační povinnost ohledně této vlastnosti společnosti v obchodním rejstříku. Zároveň musí být firemní jméno používáno jen s firemním dodatek identifikující jednočlennou společnost[144]. Nesplní-li jediný společník publikační povinnost, pak mu vzniká osobní a neomezené ručení za závazky společnosti.

7.3.3. Základní kapitál, obchodní podíl

Minimální výše základního kapitálu je stanovena na 3.005,06 €[145], maximální hranice není.

Společník může vlastnit více obchodních podílů v jedné společnosti, které jsou ovšem nedělitelné. Inkorporovat obchodní podíl do cenného papíru doposud umožněno není.

Vkladová povinnost jednotlivých společníků odpovídající jejich obchodnímu podílu musí být splněna při založení společnosti již před jejím zápisem do obchodního rejstříku v plné výši, ať už se jedná o vklad peněžitý či nepeněžitý. Nepeněžité vklady musí být oceněny nezávislým znalcem, jinak vzniká solidární ručení všech společníků ohledně udávané hodnoty vkladu po dobu pěti let od vzniku společnosti. Nepeněžitý vklad ve službách a výkonech není připuštěn. Obecně lze říci, že jsou pravidla splácení vkladů relativně přísná[146].

---

[143] BASCOPÉ, Hugo, HERING, Alexander. Die Spanische Gesellschaft mit beschränkter Haftung (Sociedad de Responsabilidad Limitada, SRL) Errichtung, Organisation, Liquidation und Besteuerung. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 10, s. 609 – 615.

[144] Sociedad unipersonal.

[145] V zákoně je tato hodnota uvedena ve španělských pesetách, a to ve výši 500.000. Částka 3005,06 € je částka získaná po přepočtení oficiálním finálním směnným kurzem španělské pesety vůči euru.

[146] BASCOPÉ, Hugo, HERING, Alexander. Die Spanische Gesellschaft mit beschränkter Haftung (Sociedad de Responsabilidad Limitada, SRL) Errichtung, Organisation, Liquidation und Besteuerung. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 10, s. 609 – 615.

7.3.4. Orgány společnosti

Povinně vytvářenými orgány jsou valná hromada[147] všech společníků společnosti jako orgán nejvyšší a tzv. správci[148], kteří jsou pověřeni obchodním vedením společnosti a jejím zastupováním navenek.

7.3.5. Zrušení a zánik společnosti

K výrazným změnám došlo v úpravě zrušení a následného zániku společnosti, kdy je celý tento proces nově komplexně upraven[149].

Ke zrušení společnosti může dojít buď ze zákonného důvodu nebo z důvodu zvláště stanoveného ve stanovách společnosti.

Základním v zákoně uvedeným důvodem pro zrušení společnosti je uplynutí doby, na kterou byla tato zakladateli založena, pokud nedošlo ke včasnému prodloužení a následné publikaci v obchodním rejstříku. Tedy nestane-li se tak, pak je společnost automaticky zrušena a vstupuje do procesu likvidace, na jehož konci jako právnická osoba zanikne.

Zákon zakotvuje i další důvody, kterými jsou pak zejména dosažení účelu společnosti, nemožnost účelu či nevykonávání činnosti, která je předmětem činnosti společnosti, a to po dobu delší tří let. V těchto případech je pro zrušení společnosti vyžadováno navíc rozhodnutí společnosti o svém zrušení. Nastane-li totiž zrušovací důvod, má správce povinnost svolat do dvou měsíců valnou hromadu, kde má být rozhodnuto o dalším osudu společnosti. Buď mají být přijata opatření směřující k dalšímu zachování společnosti nebo přijato rozhodnutí o jejím zrušení. Nepřijme-li valná hromada žádné rozhodnutí, pak má správce povinnost obrátit se na soud s návrhem na rozhodnutí o zrušení společnosti. Nesplnění těchto povinností má pro správce za následek vznik dodatečného ručení za závazky společnosti.

Krom v zákoně uvedených důvodů mohou být přímo ve stanovách společnosti stanoveny další zrušovací důvody nad rámec zákona. Na jejich základě musí o zrušení rozhodnout valná hromada.

Ze zákona má valná hromada kompetenci rozhodnout o zrušení společnosti i bez

[147] Junta General.
[148] Administradores.
[149] BASCOPÉ, Hugo, HERING, Alexander. Die Spanische Gesellschaft mit beschränkter Haftung (Sociedad de Responsabilidad Limitada, SRL) Errichtung, Organisation, Liquidation und Besteuerung. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 10, s. 609 – 615.

udání důvodu, a to dvoutřetinovou většinou hlasů.

I po rozhodnutí o zrušení společnosti dává zákon společníkům možnost přijmout usnesení o znovuoživení společnosti v případě, že důvod zrušení odpadl a společnost má dostatečně vysoká aktiva, a to nejméně ve výši základního kapitálu.

7.3.6. Likvidace společnosti

Zrušením vstupuje společnost do likvidace, jejíž úprava je nyní ve Španělsku v obecné rovině obdobná úpravě české. Je jmenován likvidátor, který ve funkcích nahrazuje správce, jehož úkolem je činit kroky směřující k ukončení probíhajících obchodů, vyrovnání závazků, zpeněžení majetku společnosti a sestavení závěrečné bilance. Celý proces končí schválením zprávy likvidátora stran společníků a rozdělením likvidačního zůstatku a následným výmazem společnosti z obchodního rejstříku, čímž dochází definitivně k jejímu zániku.

7.4. Celkové hodnocení reformy odbornou veřejností

Reforma španělského práva společnosti s ručením omezeným byla především modernizační, kdy došlo především k podrobnější úpravě těch částí právní úpravy, které byly pociťovány jako nedostatečně upravené. Především lze vyzdvihnout nově upravenou problematiku jednočlenných společností a dále procesu rušení a likvidace společnosti. Ve srovnání s jinými právními úpravami a ani v rámci španělského práva se však nejedná o revoluční změny.

Naopak velkou novinkou je zavedení nové společnosti s ručením omezeným, která je cílena především na domácí malé a střední podniky, a to zejména rodinné. Jejími hlavními výhodami jsou opravdu velmi rychlý proces založení a řada významných ulehčení v organizaci a správě společnosti. Zde své uplatnění nepochybně najde[150]. Nesmíme ovšem opomenout její výrazná omezení, kterým je především ustanovení bránící využití této právní formy právnickými osobami jako zakladateli či společníky. Z tohoto důvodu se nikdy nemůže stát obecnou alternativou ke společnosti s ručením omezeným v případech koncernových struktur a expanze zahraničních společností na španělský trh.

[150] BASCOPÉ, Hugo, HERING, Alexander. Die Spanische Gesellschaft mit beschränkter Haftung (Sociedad de Responsabilidad Limitada, SRL) Errichtung, Organisation, Liquidation und Besteuerung. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 10, s. 609 – 615.

V komparaci s ostatními reformami je třeba také zmínit, že se španělský zákonodárce nezabýval myšlenkou snížit minimální výši základního kapitálu, a to ani u nově vytvořené právní formy pro malé a střední podnikání. Při úvaze o tomto tématu jistě sehrál svou roli i fakt, že španělská úprava byla a je relativně mírná a nepožaduje vklad horentních peněžních sum.

8. Rakousko

8.1. Reformní snahy

V návaznosti na výše vyložené již uskutečněné reformy není bez zajímavosti shrnout situaci na stejném poli v Republice Rakousko.

Odhodlání reformovat rakouské právo společnosti s ručením omezeným bylo deklarováno již v lednu 2008[151] tehdejší ministryní Marií Bergerovou, a to v rámci odborného právního sympozia. Ministryně tehdy uvedla, že "… cílem je vytvořit nové, současné době odpovídající a vyvážené právo společnosti s ručením omezeným, které zajistí mezinárodní konkurenceschopnost rakouské společnosti s ručením omezeným a především ulehčí její založení"[152], tedy zcela jasná odpověď na reformní tlak vycházející především zvenčí. Dále bylo řečeno, že „… řada členských států EU již o reformě uvažuje" a že „… pro právo společnosti s ručením omezeným je smysluplné se dívat především na Německo"[153].

Základním prostředkem zatraktivnění rakouské společnosti s ručením omezeným mělo být plánované snížení minimální výše základního kapitálu z dosud platné hodnoty 35.000 € na 10.000 €.

Takto byla zahájena právně politická debata o potřebě reformy a její možné podobě.

Ovšem prvotní zápal brzy ochabl, v současné době je sice reforma stále v seznamu připravovaných prací Spolkového ministerstva spravedlnosti[154], avšak není již současnou prioritou. Ministerstvo se rozhodlo nejdříve posečkat na schválení evropské nadnárodní společenskoprávní formy Evropské soukromé společnosti[155], což

[151] Tiskové sdělení Spolkového ministerstva spravedlovsti ze dne 18.01.2008, Justizministerin startet Debatte über GmbH-Reform. K dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlovsti, [cit. 5.9.2009], <http://www.justiz.gv.at/service/content.php?nav=66&id=415>.
[152] Tiskové sdělení Spolkového ministerstva spravedlovsti ze dne 18.01.2008, Justizministerin startet Debatte über GmbH-Reform. K dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlovsti, [cit. 5.9.2009], <http://www.justiz.gv.at/service/content.php?nav=66&id=415>.
[153] Tiskové sdělení Spolkového ministerstva spravedlovsti ze dne 18.01.2008, Justizministerin startet Debatte über GmbH-Reform. K dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlovsti, [cit. 5.9.2009], <http://www.justiz.gv.at/service/content.php?nav=66&id=415>.
[154] Dokument Spolkového ministerstva spravedlovsti v seznamu připravovaných prací. K dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlovsti, [cit. 5.9.2009], <http://www.justiz.gv.at/vorhaben/index.php?nav=12&st=0&th=2&sth=10&set=show&pj=371>.
[155] FANTUR, Lucas. GmbH-Mindestkapital: Anhebung auf 39.000 € geplant. K dispozici na internetových stránkách Gesellschaftsrecht Österreich, [cit. 5.9.2009], <http://www.gmbhrecht.at/gmbh/gmbh-mindeststammkapital-anhebung-auf-39000-€-geplant/>.

nelze očekávat dříve než ve druhé polovině roku 2010. Rakousko má totiž v plánu nechat se u budoucí právní úpravou této právní formy silně inspirovat.

8.2. Změny prostřednictvím reformy insolvenčního práva

V kontrastu s výše zmíněným je pak návrh reformy insolvenčního práva, který předpokládá zavedení nového institutu, a to ručení společníků s obchodním podílem vyšším než 25 procent. Ti mají v budoucnu ručit do výše 4.000 € za náklady spojené se zaházením konkurzního řízení[156].

V podstatě tak z reálného ekonomického pohledu některých společníků, kteří budou splňovat tato kritéria, dojde k navýšení minimálního základního kapitálu společnosti s ručením omezeným až na 39.000 €. Reforma insolvenčního práva by měla vstoupit v platnost na začátku roku 2010.

Reforma práva společnosti s omezeným tak v Rakousku dostává stále mlhavější obrysy.

[156] FANTUR, Lucas. GmbH-Mindestkapital: Anhebung auf 39.000 € geplant. K dispozici na internetových stránkách Gesellschaftsrecht Österreich, [cit. 5.9.2009], <http://www.gmbhrecht.at/gmbh/gmbh-mindeststammkapital-anhebung-auf-39000-€-geplant/>.

9. Dánsko

9.1. Připravovaná reforma práva společností

Také v Dánském království je připravena a dánským parlamentem projednávána reforma[157] práva společností, která by měla přinést celou řadu změn i do práva společnosti s ručením omezeným[158]. Reforma je diskutována již od roku 2006, vládní návrh pak plně vychází z již dříve připravených dokumentů. Účinnost je předpokládána během roku 2010[159].

Hlavním proklamovaným cílem je sjednotit stávající právní úpravu v oblasti kapitálových společností[160], která je zatím roztříštěná, neboť právní forma společnosti s ručením omezeným je upravena v samostatném zákoně, stejně tak je nezávisle upraveno akciové právo.

Na tomto místě je třeba uvést, že až do roku 1973 byla v Dánsku upravena pouze jedna kapitálová společnost, a to akciová společnost. Se vstupem Dánska do Evropského hospodářského společenství vznikla potřeba vytvořit novou právní formu, na kterou by se nevztahovala restriktivní harmonizační legislativa. Tak byla odštěpena právní úprava společnosti s ručením omezeným jako alternativa ke společnosti akciové. Odtud tedy pramení potřeba reformovat zejména společnost s ručením omezeným.

Celkově má tak dojít ke sjednocení a zjednodušení práva kapitálových společností, přičemž budou nahrazeny některé stávající instituty nově koncipovanými a především jednotnými instituty, například obchodní podíl v kapitálové společnosti, společník nebo společenská smlouva mají být nově definovány. Nová právní úprava tak bude obsahovat především obecná ustanovení shodná pro všechny typy kapitálových společností, na která budou navazovat zvláštní ustanovení pro jednotlivé typy kapitálových společností.

Zároveň má být dánské právo společnosti s ručením omezeným dostatečně

---

[157] Dánské Ministerstvo hospodářství a obchodu představilo návrh reformního zákona 25. března 2009, v anglickém jazyce Public and Private Companies Act (the Companies Act) (L170).
[158] Anpartsselskab, zkráceně ApS.
[159] HANSEN, Jesper Lau. The Danish Paper on Company Law Reform – Modernising Company Law in the 21st Century. *European Business Organization Law Review (EBOR)*, 2009, Volume 10, Issue 1, s. 73 - 95.
[160] ØKSNEBJERK, Jim, HANSEN, Jonas. Danish Company Law Reform Bill – An Outline. Dokument zveřejněný advokátní kanceláří Horten na internetových stránkách advokátní kanceláře Horten, [cit. 5.9.2009], <http://www.horten.dk/resources/388.pdf>.

aktuální, flexibilní a vhodné pro současné podnikatelské potřeby.

Jak je uváděno odborníky, kteří se na reformě podíleli[161], velmi podstatným impulsem k zahájení reformy byla též soutěž právních řádů na poli práva společnosti s ručením omezeným a snaha Dánska v ní uspět.

9.2. Nejvýznamnější navrhované změny

9.2.1. Základní kapitál

Projednávaný návrh předpokládá snížení minimální výše základního kapitálu ze současných 125.000 dánských korun[162] na 50.000 dánských korun, přičemž je třeba zmínit, že původní dokument vypracovaný k tomu zřízenou komisí navrhoval zcela opustit koncept minimální výše základního kapitálu[163], což bylo tedy zavrhnuto.

Zakladatelé mají být povinni splatit jen 25 procent základního kapitálu před vznikem společnosti, ovšem nejméně onu minimální výši 50.000 dánských korun.

Neuvažuje se o zavedení maximální výše základního kapitálu společnosti s ručením omezeným, tedy nástroje nutícího velké společnosti změnit právní formu, a to většinou na akciovou společnost.

9.2.2. Obchodní podíl

Nově by bylo i u společnosti s ručením omezeným umožněno inkorporovat obchodní podíly do cenných papírů. Novinkou je též zavedení obchodních podílů bez udání nominální hodnoty.

Dále by mělo dojít ke sblížení práv a povinností společníků kapitálových společností, kdy nově budou moci i společníci společnosti s ručením omezeným uplatnit právo na vykoupení svého obchodního podílu za určitých podmínek, ale naopak by měli také podléhat povinnému výkupu stran majoritního společníka, tedy squeeze-outu, přičemž takové rozhodnutí bude moci učinit na splnění určitých podmínek sám

[161] HANSEN, Jesper Lau. The Danish Paper on Company Law Reform – Modernising Company Law in the 21st Century. *European Business Organization Law Review (EBOR)*, 2009, Volume 10, Issue 1, s. 73 - 95.
[162] Dokument zveřejněný Centrem pro regionální rozvoj České republiky, Aktualizovaná a rozšířená pravidla pro volný pohyb služeb a svobodu usazování v EU. K dispozici na internetových stránkách Centra pro regionální rozvoj České republiky, [cit. 5.9.2009], <www.crr.cz/download.php?fid=1159>.
[163] ØKSNEBJERK, Jim, HANSEN, Jonas. Danish Company Law Reform Bill – An Outline. Dokument zveřejněný advokátní kanceláří Horten na internetových stránkách advokátní kanceláře Horten, [cit. 5.9.2009], <http://www.horten.dk/resources/388.pdf>.

majoritní společník bez participace orgánů společnosti.

Společnosti s ručením omezeným by mělo být povoleno za určitých okolností vlastnit obchodní podíl v jí samé.

9.2.3. Správa společnosti

Reforma má přinést podstatně vyšší flexibilitu ve správě společnosti, neboť umožní společníkům samým zvolit si nejvhodnější model uspořádání orgánů společnosti, ať už monistický či dualistický. Zároveň má být vypuštěna povinnost vytvářet dozorčí orgán.

Řada změn je plánována též ve fungování valné hromady. Zejména má být možné činit rozhodnutí valné hromady i bez jejího svolání a fyzického jednání. Způsob jednání má být v takovém případě zakotven v zakladatelských dokumentech společnosti. Dalšího uvolnění a rozšíření dozná úprava elektronické formy konání schůzí valné hromady.

Pro zahraniční investory může být zajímavou novinkou povolení angličtiny, švédštiny a norštiny vedle dánštiny jako standardního jazyka pro dokumenty společnosti a jednání jejích orgánů.

9.2.4. Další změny

Jen v krátkosti lze pro zajímavost zmínit, že plánovaná reforma by měla vnést změny také do koncernového práva a právní úpravy přeměn společností.

9.3. Hodnocení návrhu reformy odbornou veřejností

Jelikož lze v současné době vycházet pouze z návrhu, který v průběhu legislativního procesu může doznat ještě výrazných změn, nelze reformu zatím reálně hodnotit.

Ovšem lze ji v rámci ostatních reforem označit za výrazně modernizační, která jde cestou ulehčení a zjednodušení především fungování společnosti, což je velmi výrazně předurčeno historicky dánskou úpravou práva společností.

Ve srovnání s reformami například v Německu či Francii je pak zajímavé přehodnocení snahy zcela opustit koncepci minimální výše základního kapitálu. Z návrhu je také silně cítit snaha o úspěch dánské úpravy u zahraničních zakladatelů.

10. Závěr

10.1. Komparace jednotlivých reforem a obecné tendence

Jak je i z této práce patrné, zažíváme v posledních letech napříč celou Evropou velký boom reforem právní úpravy společnosti s ručením omezeným. A lze očekávat, že v letech následujících tomu nebude jinak. Příčin pro tento vývoj je, jak ostatně vyloženo v příslušné části, několik. Krom místně specifických důvodů je tím potřeba aktualizovat právní úpravu tak, aby byla co nejvíce použitelná v praxi, a dále v řadě případů také silná snaha uspět v probíhající soutěži právních řádů.

Každou reformu, stejně jako každý právní řád, je třeba vnímat a zkoumat nanejvýš individuálně a s plným přihlédnutím k místním specifickým podmínkám. S tím také souvisí různorodost různých řešení stejných problémových okruhů. Lze shrnout, že neexistuje všeobecně platné řešení, které by bylo možno považovat za nejlepší, a že každý zákonodárce by tak měl velmi dobře zvažovat, jak bude postupovat právě on. Přesto lze výše popsané reformy v určitých bodech porovnat a zejména vytknout společné tendence práva společnosti s ručením omezeným v Evropě.

10.2. Základního kapitál a jeho zákonná minimální výše

Tím zřejmě nejvýraznějším a nejdiskutovanějších tématem, se kterým se jednotliví zákonodárci snaží vypořádat, je otázka základního kapitálu společnosti s ručením omezeným a jeho zákonem stanovené minimální výše.

V úvodní části práce je toto téma vyloženo z obecného pohledu, a to se závěrem, že je v současné době garanční funkce základního kapitálu u společnosti s ručením omezeným považována za nedostatečnou a zákonem pevně daná minimální výše základního kapitálu za překonanou, a proto je mnohými preferováno odklonění se od těchto institutů. Naopak nezpochybněna zůstává koncepce reálné tvorby a udržení základního kapitálu, která zůstává ve svých základech nezměněna, neboť i v právních úpravách, které již nestanoví určitou minimální výši základního kapitálu, stále platí, že „... je-li základní kapitál vytvořen, pak musí být dodržována ochranná ustanovení jak pro jeho splacení, tak pro jeho udržení.“[164] Právě k takové revoluční změně, tedy

[164] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným – tradiční a nová. *Obchodní právo*, 2008, č. 6, s. 14 - 27.

k plnému přenechání rozhodnutí o výši základního kapitálu zakladatelům, bylo přikročeno v Německu a ve Francii, a to po vzoru britské úpravy. Zakladatelé francouzské společnosti s ručením omezeným a zakladatelé německé nově upravené Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt) si nyní musí zvolit výši základního kapitálu zcela dle potřeb zakládané společnosti, resp. jejího účelu.

Jiný přístup zvolil například dánský zákonodárce a počítá se s ním i v Rakousku. Tímto řešením je snížení zákonné minimální výše základního kapitálu. Tím dojde ke snížení prvotních nákladů spojených se vznikem společnosti a zároveň zůstane zachována určitá vyšší hranice nutná pro vstup do sféry omezeného ručení.

V ostatních probíraných zemích pak bylo snížení minimální výše základního kapitálu zavrhnuto a tato ponechána v nezměněné podobě. V Německu činí u klasické formy společnosti s ručením omezeným celých 25.000 €, ve Švýcarsku 20.000 švýcarských franků, v Itálii 10.000 € a ve Španělsku pak pouhých 3.000 €[165].

Jako velmi šikovné řešení se mi jeví to, které bylo zvoleno německým zákonodárcem. Na jednu stranu byla plně zachována seriózност a tradiční dobré jméno GmbH, pro jejíž založení je nadále nutné vnést relativně velmi vysoký základní kapitál představující jakýsi již výše zmíněný práh seriózности. Ale na druhou stranu byla pro zájemce vytvořena Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt), která je jasně navenek odlišena firemním dodatkem, a která se může stát startovací společenskoprávní formou v řadě oborů. Zajímavou, i když z pohledu společností, které si chtějí ponechat velmi nízký základní kapitál, problematickou je pak také tezaurační povinnost, která vede společnost k navyšování základního kapitálu. Společníci také mohou v případě zájmu rozhodnout o přeměně na klasickou GmbH. Toto rozdvojené řešení tak poskytuje dostatek prostoru zakladatelům pro zvolení vhodné varianty.

Z praktického pohledu se tomuto řešení blíží též francouzská úprava. Záleží pouze na zakladatelích, jaký základní kapitál zvolí. Jen se toto rozhodnutí neodrazí ve firmě společnosti a nemůže tak působit tak jako jasný signál pro třetí strany, což je určitá konkurenční výhoda, které jsou si v Německu dobře vědomi.

Je třeba říci, že možnost zvolit základní kapitál od 1 € klade zvýšené nároky na zakladatele, neboť tito musí své rozhodnutí důkladně zvážit tak, aby nově vzniklá společnost mohla fungovat a plně sloužit svému účelu.

[165] U nové společnosti s ručením omezeným 3.012 € a u klasické společnosti s ručením omezeným 3.005,06 €.

Která ze zvolených cest je cesta správným směrem, ukáže až čas. Otázkou také zůstává, zda má být cílem dosažení maximálního rozšíření dané společenskoprávní formy, a to i za cenu vzniku určitého počtu neseriózních společností, čemuž se beztak nikdy nevyhneme, nebo zda má být cílem spíše usilovat o dosažení větší stability jednotlivých společností tím, že budou stanoveny těžší vstupní podmínky, což vede zakladatele k hlubšímu promyšlení podnikatelských plánů.

Za povšimnutí stojí též změkčování dalších pravidel souvisejících se splácením základního kapitálu. Například v Německu tak byly vyjasněny a zjednodušeny podmínky pro vnášení skrytých nepeněžitých vkladů, v Itálii bylo umožněno vnášet jako vklad do společnosti nově i služby a pracovní výkony a peněžitý vklad musí být splacen při vzniku společnosti jen z jedné čtvrtiny Obdobných ulehčení doznala též úprava francouzská. Naopak ve Švýcarsku je nově zavedena povinnost plného splacení vkladů při vzniku společnosti. Na druhou stranu bylo zrušeno solidární ručení všech společníků za nesplacené vklady. Uvolnění pravidel pro splácení vkladů připravuje také Dánsko.

10.3. Zjednodušení založení společnosti

Snaha o zjednodušení procesu založení společnosti s ručením omezeným je obecnou tendencí, která byla promítnuta do řady reforem. Ačkoliv v Německu nakonec nebyly přijaty vzorové stanovy a s nimi se pojící omezení formalit nutných pro založení společnosti, reforma alespoň přinesla vzorový protokol sloužící za vzor společenské smlouvy a k zakladatelům vstřícnější je též nová úprava obchodního rejstříku.

Vzorové zakladatelské dokumenty v kombinaci s liberálnějším přístupem k jejich náležitostem jsou dnes výrazným znakem též britského práva.

Podstatně uživatelsky přívětivější je proces založení a následného vzniku společnosti také ve Francii, kde jsou veškeré podklady nově předávány jedinému centrálnímu místu, čímž zakladatelům odpadá řada dílčích povinností.

Asi nejdále zašel ve zjednodušení procesu založení společnosti španělský zákonodárce zavedením své nové společnosti s ručením omezeným, která je sice cílena jen na relativně úzkou část spektra potencionálních zakladatelů, ale právě díky tomu může nabídnout opravdu levné a hlavně rychlé založení. Je toho dosaženo kombinací standardizace podmínek pro založení, která nedává zakladatelům příliš volného prostoru

k individualizaci, a úplné elektronizace nutné dokumentace. Nápad je to velice zajímavý a cílovou skupinou vřele vítaný.

10.4. Větší flexibilita v nakládání s obchodním podílem

Další obecnou tendencí je také snaha vnést větší flexibilitu do oblasti nakládání s obchodním podílem ve společnosti s ručením omezeným. Tak například v Německu, Švýcarsku a Španělsku je jednomu společníkovi umožněno vlastnit v jedné společnosti více na sobě nezávislých obchodních podílů.

Nově také některé právní řády počítají s možností inkorporovat obchodní podíl do cenného papíru, čímž se právo společnosti s ručením omezeným přibližuje v tomto směru právu akciovému. Průkopníkem je v tomto směru Švýcarsko, také Dánsko se zavedením takové možnosti počítá ve své připravované reformě.

Jisté uvolnění lze také pozorovat v úpravě vystoupení společníka ze společnosti a též jeho vyloučení. Zejména je do této oblasti vnášena vyšší míra dispozitivnosti, kdy si společníci mohou v příslušných společenskoprávních dokumentech dohodnout rozšíření zvláštních důvodů nebo naopak jejich zúžení. Tak se tomu stalo ve Švýcarsku a v Itálii.

Také ve Francii byly přijaty podstatné změny právní úpravy regulující převod obchodního podílu, vyzdvihnout lze problematiku odepření souhlasu valné hromady s převodem a z toho plynoucích práv a povinností. Ve Španělsku pak došlo ke komplexní úpravě procesu zrušení a následného zániku společnosti.

Lze shrnout, že tendencí je změkčit uzavřený charakter společnosti s ručením omezeným[166], resp. umožnit společníkům vytvořit si „svou“ společnost relativně otevřenou, mají-li o to zájem.

10.5. Jednočlenné společnosti

Další liberalizační tendencí je pak legalizace vzniku jednočlenných společností s ručením omezeným v těch zemích, kde to nebylo doposud řádně umožněno. Ve Švýcarsku byl tak tento institut upraven zcela poprvé, stejně jako ve Španělsku, kde je vznik jednočlenné společnosti, a to ať už založením či splynutím obchodních podílů, podmíněno jen dostatečnou publikací této skutečnosti a užíváním příslušného firemního

[166] ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným – tradiční a nová. *Obchodní právo*, 2008, č. 6, s. 14 - 27.

dodatku. Také v Itálii pak byla výrazně rozvolněna pravidla vztahující se na jednočlenné společnosti.

10.6. Slovo závěrem

Problematika jednotlivých právních úprav společnosti s ručením omezeným v různých evropských zemích a jejích reforem, které jsou v posledních letech prováděny, je velice zajímavou, a to i pro každodenní odbornou praxi. Rozhodně se jedná o problematiku nanejvýš dynamickou a živou, vždyť některé reformy jsou v plném běhu a řada dalších se teprve připravuje či diskutuje. V žádném případě se tak nejedná o uzavřenou a zmapovanou oblast, naopak je vhodné se neustálému vývoji na tomto poli soustavně věnovat.

Bylo mým cílem vybrat ty právní úpravy a jejich reformy, které jsou v evropském kontextu reprezentativní, významné či jinak zajímavé a které mohou sloužit za vzor jiným. Přitom bylo mou snahou přiblížit různé přístupy zákonodárců k dané tematice a různá řešení jednotlivých okruhů problémů, která mohou dále inspirovat. Na základě komparace jednotlivých reforem byly následně identifikovány současné tendence práva společnosti s ručením omezeným tak, jak jsou vyloženy výše.

Na samý závěr lze shrnout, že současnou převládající tendencí v právu společnosti s ručením omezeným v Evropě je snaha o postupnou liberalizaci příslušné právní úpravy.

Seznam zkratek použitých v textu

ESD	Evropský soudní dvůr
EU	Evropská unie
GmbH	Gesellschaft mit beschränkter Haftung, německá obdoba společnosti s ručením omezeným
SES	Smlouva o založení Evropského společenství

Seznam použité literatury a dalších pramenů

Knihy, články a online dokumenty s uvedením autora:

AHNIS, Erik. GmbH-Reform – ein Überblick. *IR (Infrastrukturrecht)*, 2008, s. 227 – 230.

BADER, Klaus. Die neue società a responsabilità limitata in Italien. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 22, s. 1474 – 1477.

BASCOPÉ, Hugo, HERING, Alexander. Die Spanische Gesellschaft mit beschränkter Haftung (Sociedad de Responsabilidad Limitada, SRL) Errichtung, Organisation, Liquidation und Besteuerung. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 10, s. 609 – 615.

BREITENSTEIN, Jürgen, MEYDING, Bernhard. GmbH-Reform: Die ´neue´GmbH als wettbewerbsfähige Alternative oder nur ´GmbH light´. *BB (Betriebsberater)*, 2006, s. 1457 – 1462.

BROCKER, Moritz. "In the Line of Fire" - Die Pflichten des Directors und die vereinfachte Kapitalherabsetzung nach dem Companies Act 2006. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2009, č. 9, s. 477 - 480.

CARRARA, Cecilia. The Private Limited Company in Italian Law in a comparative perspective. 13.11.2008. K dispozici na internetových stránkách Svobodné univerzity Berlín, [cit. 5.9.2009], <http://www.geisteswissenschaften.fu-berlin.de/italienzentrum/media/power_point/lecture_FU_2008-edm.ppt>.

ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným – tradiční a nová. *Obchodní právo*, 2008, č. 6, s. 14 - 27.

ČERNÁ, Stanislava. Společnost s ručením omezeným pod vlivem reforem. *Právní fórum*, 2007, č. 1, s. 13 - 22.

DIERKSMEIER, Jochen, SCHARBERT, Markus. GmbH und englische Ltd. im Wettlauf der Reformen 2006. *BB (Betriebsberater)*, 2006, s. 1517 - 1523.

DRENCKHAN, Helke. Die Schweizer GmbH-Reform 2007. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2006, č. 22, s. 1190 – 1196.

DUC, Nikolas. Überblick über die neue Handelsregisterverordnung. Dokument zveřejněný švýcarskou pobočkou mezinárodní auditorské společnosti KPMG na internetových stránkách KPMG, [cit. 5.9.2009], <http://www.kpmg.ch/docs/20080312_Ueberblick_ueber_die_neue_Handelsregisterverordnung.pdf>.

FANTUR, Lucas. GmbH-Mindestkapital: Anhebung auf 39.000 € geplant. K dispozici na internetových stránkách Gesellschaftsrecht Österreich, [cit. 5.9.2009], <http://www.gmbhrecht.at/gmbh/gmbh-mindeststammkapital-anhebung-auf-39000-€-geplant/>.

HANSEN, Jesper Lau. The Danish Paper on Company Law Reform – Modernising Company Law in the 21st Century. *European Business Organization Law Review (EBOR)*, 2009, Volume 10, Issue 1, s. 73 - 95.

HECKELMANN, Martin. Kommt nun die Unternehmensgesellschaft?. *BB (Betriebsberater)*, 2007, s. 1 a násl.

HIRTE, Heribert. Die „Große GmbH-Reform“ – Ein Überblick über das Gesetz zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen (MoMiG). *NZG (Neue Zeitschrift für Gesellschaftsrecht)*, 2008, s. 761 – 766.

MERKT, Hanno. Die Pluralisierung des europäischen Gesellschaftsrechts. *RIW Recht der Internationalen Wirtschaft*, 2004, č. 1, s. 1 a násl.

MEYER, Justus, SÖREN, Ludwig. Französische GmbH-Reform 2003/2004: Gründungserleichterungen und weitere „Vereinfachung des Rechts“. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 8, s. 459 – 464.

MEYER, Justus, SÖREN, Ludwig. Französische GmbH-Reform 2003/2004: Hintergründe und „Ein-Euro-GmbH“. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2005, č. 6, s. 346 – 351.

MEYER, Susanne. Die Verantwortlichkeit des Geschäftsführers für Gläubigerinteressen – Veränderungen durch das MoMiG. *BB (Betriebsberater)*, 2008, s. 1742-1748.

ØKSNEBJERK, Jim, HANSEN, Jonas. Danish Company Law Reform Bill – An Outline. Dokument zveřejněný advokátní kanceláří Horten na internetových stránkách advokátní kanceláře Horten, [cit. 5.9.2009], <http://www.horten.dk/resources/388.pdf>.

OPPENFOFF, Christine. Die GmbH-Reform durch das MoMiG – ein Überblick. *BB (Betriebsberater)*, 2008, s. 1630 – 1635.

PELIKÁNOVÁ, Irena, ČERNÁ, Stanislava a kol. *Obchodní právo. Společnosti obchodního práva a družstva. II. díl*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2006. 548 s. ISBN 80-7357-149-8.

PELIKÁNOVÁ, Irena. *Obchodní právo. I. díl*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2005. 460 s. ISBN 80-7357-062-9.

SANGIOVANNI, Valerio. Die Neuregelung der Geschäftsführung in der italienischen società a responsabilità limitata. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2006, č. 24, s. 1316 – 1321.

VIETZ, Nadja. Verabschiedung des Gesetzes über die neue Blitz-GmbH in Spanien. *GmbHR (GmbHRundschau)*, 2003, č. 9, s. 523 – 524.

WACHTER, Thomas. GmbH-Reform: Auswirkungen auf die Gründung einer klassischen GmbH. *NotBZ (Zeitschrift für die notarielle Beratungs- und Beurkundungspraxis)*, 2008, s. 361 – 386.

WEDEMANN, Frauke. Das neue GmbH-Recht. *WM (Wertpapiermitteilungen, Zeitschrift für Wirtschafts- und Bankrecht)*, 2008, s. 1381 – 1386.

WIMMER, Klaus. Das Gesetz zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen (MoMiG). *jurisPR-InsR*, 2008, č. 14, poznámka čtvrtá.

Oficiální tisková sdělení a další online dokumenty bez uvedení autora:

Dokument Konfederačního departmentu pro justici a policii (EJPD), duben 1999, Vorentwurf für Revision des Rechts der Gesellschaft mit beschränkter Haftung. K dispozici na internetových stránkách Konfederačního departmentu pro justici a policii [cit. 5.9.2009], <http://www.bj.admin.ch/etc/medialib/data/wirtschaft/gesetzgebung/gmbh.Par.0014.File.tmp/vn-ve-d.pdf>.

Dokument Spolkového ministerstva spravedlovsti v seznamu připravovaných prací. K dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlovsti, [cit. 5.9.2009], <http://www.justiz.gv.at/vorhaben/index.php?nav=12&st=0&th=2&sth=10&set=show&pj=371>.

Dokument vydaný Spolkovým ministerstvem spravedlnosti dne 30.10.2008, Schwerpunkte des Gesetzes zur Modernisierung des GmbH-Rechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen (MoMiG). K dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlnosti, [cit. 5.9.2009], <http://www.bmj.bund.de/files/-/3342/Schwerpunkte%20MoMiG%20.pdf>.

Dokument zveřejněný Centrem pro regionální rozvoj České republiky, Aktualizovaná a rozšířená pravidla pro volný pohyb služeb a svobodu usazování v EU. K dispozici na internetových stránkách Centra pro regionální rozvoj České republiky, [cit. 5.9.2009], <www.crr.cz/download.php?fid=1159>.

Dokument zveřejněný italskou pobočkou mezinárodní auditorské a konzultantské společnosti Deloitte, The Reform of Corporate Law, Legislative Decree no. 6, January 17, 2003. K dispozici na internetových stránkách Deloitte, [cit. 5.9.2009], <http://www.deloitte.com/dtt/cda/doc/content/NewCivilCode.pdf>.

Dokument zveřejněný portálem EOROSCOP.CZ, Aktualizovaná a rozšířená pravidla pro volný pohyb služeb a svobodu usazování v EU. K dispozici na internetových stránkách EUROSCOP.CZ, [cit. 5.9.2009], <http://www.euroskop.cz/gallery/36/11011-fr.pdf>.

Dokument zveřejněný portálem EUROSCOP.CZ, Aktualizovaná a rozšířená pravidla pro volný pohyb služeb a svobodu usazování v EU. K dispozici na internetových stránkách EUROSCOP.CZ, [cit. 5.9.2009], <http://www.euroskop.cz/gallery/36/11030-es.pdf>.

Dokument zveřejněný švýcarskou pobočkou mezinárodní auditorské společnosti KPMG, GmbH-Recht. K dispozici na internetových stránkách KPMG, [cit. 5.9.2009], <http://www.kpmg.ch/waswirtun/8625.htm>.

Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru ze dne 19.12.2006, KOM(2006) 825.

Tiskové sdělení Konfederačního departmentu pro justici a policii (EJPD) ze dne 17.10.2007, Umfassende Revision des Gesellschaftsrecht in Kraft gesetzt. K dispozici na internetových stránkách Konfederačního departmentu pro justici a policii, [cit. 5.9.2009],

<http://www.bj.admin.ch/bj/de/home/dokumentation/medieninformationen/2007/ref_2007-10-171.html>.

Tiskové sdělení Spolkového ministerstva spravedlnosti ze dne 23.5.2007, Reformen für Gründer – das MoMiG. K dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlnosti, [cit. 5.9.2009], <http://www.bmj.bund.de/enid/35e2c25e27f22018936c8ee846a75787,4a3ca4636f6e5f6964092d0934343139093a095f7472636964092d0932303736/Pressestelle/Pressemitteilungen_58.html>.

Tiskové sdělení Spolkového ministerstva spravedlnosti ze dne 29.5.2006, Zeit für Gründer – die GmbH-Reform. K dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlnosti, [cit. 5.9.2009], <http://www.bmj.bund.de/enid/35e2c25e27f22018936c8ee846a75787,3a17ec636f6e5f6964092d0932343639093a095f7472636964092d0932303736/Pressestelle/Pressemitteilungen_58.html>.

Tiskové sdělení Spolkového ministerstva spravedlovsti ze dne 18.01.2008, Justizministerin startet Debatte über GmbH-Reform. K dispozici na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlovsti, [cit. 5.9.2009], <http://www.justiz.gv.at/service/content.php?nav=66&id=415>.

Cizojazyčné resumé

Title in english:

Private limited company and reforms of its legal regulations in selected jurisdictions.

Kurze Zusammenfassung in deutscher Sprache:

Der Titel dieser Arbeit lautet „Die Gesellschaft mit beschränkter Haftung und die Reformen ihrer rechtlichen Regelung in ausgewählten Rechtsordnungen“.

Am Anfang wird die Rechtsform der Gesellschaft mit beschränkter Haftung im Allgemeinen behandelt. Danach folgt die Erläuterung der allgemeinen Gründe, die die einzelnen Gesetzgeber zu den Reformen bewegen. Es handelt sind dabei um den Wettbewerb der Rechtsordnungen, der durch die konsistente Rechtsprechung des Europäischen Gerichtshofes eingeleitet wurde, und um den natürlichen Modernisierungsbedarf. Danach werden die einzelnen Reformen näher eingegangen.

Besondere Aufmerksamkeit wird der deutschen Reform, die durch den MoMiG im Jahre 2008 durchgeführt wurde, gewidmet. Vor allem wird die neue Gesellschaftsform, die Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt), im Detail vorgestellt. Im Gegensatz zu der revolutionären deutschen Reform wird die eher konservative Revision des schweizerischen Gesellschaftsrechts näher beschrieben. Man könnte die Reformbemühungen in der Schweiz als rein modernisierend ud konservativ bezeichnen.

Als nächste wird dann die Reform des Gesellschaftsrechts im Vereinigten Königreich näher eingegangen. Die Regelung der britischen Form der Gesellschaft mit beschränkter Haftung, der Privite limited company, ist auch in wesentlichen Bereichen reformiert worden, und zwar in Richtung weiterer Liberalisierung.

Das GmbH-Recht ist auch in weiteren wirtschaftlich sehr bedeutenden Ländern

reformiert worden. Deswegen folgt die Beschreibung der italinischen Reform und der revolutionären Neuregelungen in Frankreich, wo man das Mindestkapital ähnlich wie bei der deutschen Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt) abgeschaft hat. Auch die neue Gesellschaftsform, die in Spanien eingeführt wurde, die sogenannte Blitz-GmbH, wird näher beschrieben.

Nachdem die oben genannten umgesetzten Reformen diskutiert werden, wird der Überblick über die vagen Reformbemühungen in Österreich gegeben. In Gegensatz dazu wird dann die bereits verhandelnde Reform des Gesellschaftsrecht in Dänemark skizziert. Man rechnet mit der endgültigen Verabschiedung dieser Reform noch gegen Ende des Jahres 2009.

Zum Schluss werden die einzelnen Reformem, die höchst individuell zu betrachten sind, kurz zusammengefasst und verglichen. Dadurch kann man kann auch die bedeutendsten allgemeinen Tendenzen des heutigen Gesellschaftsrechts identifizieren: die Lockerung der Mindestkapitalregeln, die Vereinfachung der Gründungsregeln und die Flexibilisierung der Regeln betreffend die Verfügung mit den Geschäftsanteilen.

Klíčová slova diplomové práce

Česky	**English**
Společnost s ručením omezeným	Private limited company
Reforma	Reform
Základní kapitál	Authorized capital